

NARODNI LIST

Izbaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljke (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Zveza slovenske napredne mladine.

Marsikdo izmed naših fantov in deklet, ki so pripravljali nedeljski shod, se je nekoliko bal, kaj bo, če slabo poteče. A imeli so prav oni, ki so dobro sodili o vseh navdušenih odmevih, katere je našla misel slovenske napredne mladinske organizacije na Spod. Štajerskem. Zato služi včerajšnja veličastna manifestacija v veliko zadoščenje prirediteljem in ne tudi manj udeležencem, saj so videli, da gre že na prvi klic v kljub hujškanju domačih protivnikov za trobarvno zastavo naše mladine na stotine vrlih, navdušenih fantov in deklet. Niso nam jih skupaj nagnali kaplani — ne, sami so prišli fantje in dekleta, vodilo jih je njihovo narodno in zategadelj tudi napredno mišljenje. Krasen je bil nedeljski začetek, na vseh, ki se za to idejo navdušujejo, na mladih in starih, je sedaj, da združijo mladino v dobro organizirano disciplinirano armado. In potem lahko rečemo: naš je Spodnji Štajer! Kajti kdo more zmagati delo, ki izvira iz globokega prepričanja in ne iz puhlega, zasejanega fanatizma? Evo kratkega poročila o tem pomembnem shodu!

Otvoril ga je v imenu pripravljalnega odbora tov. Lešničar, ki je prisrčno pozdravil vse, celo iz daljnih Slovenskih goric in izpod Solčavskih planin došle tovariše in tovarišice; nadalje starejše goste in somišljenike iz Žalca in okolice ter iz Celja. Posebej je pozdravil žalskega župana g. Širca, drž. posl. Robleka (burni živjo-klici), dež. posl. dr. Kukovca (dolgotrajno ploskanje), potem zastopnice in zastopnike posameznih krajev: tovarišico Liziko Gobec, Št. Jur ob J. ž., tovariše Ferenc iz Malenedelje, Černevska iz Nove Štife, Gmeinerja iz Vojnika, Goriška iz Griž, Potočnika iz Št. Pavla pri Preb., Novaka iz Sv. Bolfenka nad Središčem, tov. Ahtik iz Celja, Podlesnika iz Št. Jurja ob Taboru, g. Peska kot predsednika in druge odbornike Zveze narodnih društev, člane izvrš. odb. Narodne stranke, zastopnike učiteljstva in visokošolskega dijaštva, zastopnike narodnih in sokolskih društev in vse druge udeležence in udeleženke, ki jih je bilo veliko nad 300.

Pozdravu se je prvi odzval g. Širca, prisrčno pozdravljajoč prvi shod slov. napredne mladine v naprednem trgu Žalca. Želi bodoči organizaciji veliko uspeha. (Živjo-klici.) G. drž. posl. Roblek je povdarjal, da se je sešla mladina v Žalcu z najlepšim in najplemenitejšim namenom, gojiti z združenimi močmi narodno in stanovsko zavest ter se izobraževati za delo v poznejšem življenju. Bodočnost Slovencev kakor vsakega naroda leži v napredku, vednem stremljenju za napredkomna prosvetnem, gospodarskem in političnem polju — predpogoj tega napredka pa leži v izo-

brazbi. Srčno pozdravlja kmečko mladino pri resnem delu. (Živahno pritrjevanje.) G. dež. posl. dr. Kukovec, katerega so zborovalci pozdravili z nekaj minut trajajočimi živjo-klici, kar mu bodi v najlepšo zadoščenje za lažnjive klerikalne pisarije po časopisju, je izvajal: „Imamo že nekaj let na Sp. Štajerskem neko mladinsko organizacijo na katoliški podlagi, katere sadov pa pogrešamo do danes. Kajti hujškarije in priganjstva ne moremo šteti tu sem. Ta klerikalna organizacija je v istini le na papirju; njenih par shodov na različnih božjih potih pač nima za rešitev našega narodnega in gospodarskega vprašanja nobenega pomena. Bili so sicer morda precej številno obiskani, seveda na račun verskih čutov v mladini; stvarnega niso nudili ničesar. Iz hirajoče duhovniške mladinske organizacije se ima učiti naša napredna, kako se ne sme delati. Naši cilji naj ne leže v zunanem praznem lesku, naši cilji naj bodo izobrazba, pospeševanje duševnega in telesnega napredka, združitev v enotno silo. Ne bodi naš namen pretirano čiščenje mladosti, temveč napeljevanje bujno se razvijajočih mladostnih sil v pravo strugo. Glavna znamka klerikalne organizacije je gojenje osebnega sovraštva in nasprotstva. To se je še s sedanjo zmago klerikalcev poostrilo. Človek se mora opravičeno zgražati ako sliši govoriti duhovnika dr. Kreka: Na naši zemlji je še mnogo grobov za naše sovražnike! Mišljeni so seveda tu slov. naprednjaki. Te in druge izjave slov. duhovnikov kažejo, kako zelo je npravno propadla klerikalna stranka! Stvar, katero se brani s tolikim nasiljem in tolikim sovraštvom, ne more biti ne krščanska ne pravična (silno, dolgotrajno odobravanje) in zato nima bodočnosti. Mi ne bomo iskali grobov za svoje sovražnike, mi bomo širili veselje do življenja, širili delo in navdušenje za izobrazbo in naš stan — pošteno delo bode enkrat zmagalo.“ (Navdušeno pritrjevanje.)

Za njim so sporočali pozdrave novi organizaciji iz svojih domačih krajev tov. Gobec iz Št. Jurja, ki je osobito lepo opisala, kako naj goji bodoča organizacija narodno čustvovanje in višje izobraževanje v kmečkem ženstvu, tov. Černevska iz Nove Štife, Novak od Sv. Bolfenka, Gmeiner iz Vojnika, Gorišek iz Griž, Ferenc od Malenedelje, Potočnik iz Št. Pavla, tovarišica Ahtik iz Celja, ki je v krasnih besedah zagovarjala geslo „Svoji k svojim!“, Podlesnik iz Št. Jurja ob Taboru. G. dr. Koderman je v imenu Zveze narodnih društev pozdravil v navdušenih besedah novo mladinsko organizacijo. Očrtal je postopno organizacijo naprednih elementov na Sp. Štajerskem: najprej politično v Narodni stranki, potem nepolitično

v Zvezi nar. društev, sedaj je došla mladinska organizacija. Naenkrat, silno je izbruhnilo to gibanje, v dokaz, da ga je rodila potreba. Razvija se pri nas povsod mlado, čvrsto življenje, ki daje najlepše upe na bodočnost. Obeta novi organizaciji krepko oporo v Zvezi narodnih društev.

Nato sta govorila tovariša Oset in Lešničar o ciljih nove organizacije. Poslušalci so pazno sledili izvajanjem govornikov in burno pritrjevali. Tov. Osetu, ki se je izvanredno mnogo trudil za ustanovitev organizacije, so priredili fantje in dekleta ter vsi drugi navzoči kot voditelju napredne slovenske mladine prisrčne ovacije. Živel tovariš Oset!

Pozdrave novi organizaciji sta še sporočila tov. Krajšek iz Loznice po geslu: Prost mora biti, prost naš rod, na svoji zemlji svoj gospod! K debati se je oglasil tov. Kolšek iz Polzele, ki je govoril o velikem pomenu kmetijskih in gospodinjinskih šol ter prosil navzoča poslanca, naj zastavita vse sile, da se iste še pomnožijo. Treba nam je sploh Slovencev meščanskih in različnih strokovnih šol, drugače nam je napredek neizmerno oviran. Odgovoril mu je dež. posl. dr. Kukovec, da je pač stavil predloge za ustanovitev meščanskih šol v Žalcu, Št. Jurja in Trbovljah, da je celo deželni odbor priznal opravičenost tozadevnih zahtev — a da nemška večina nastopa v šolskih vprašanjih nasilno in protikulturno napram Slovencev. Z ozirom na izvajanja tovariša Lešničarja o klerikalnih napadih na novo mladeniško organizacijo pravi, da zaradi teh vsakdo lahko tako mirno spi kakor on, ki je gotovo največkrat predmet klerikalnega obrekovanja. Ako bode naše delo trezno in stvarno, se bodo ljudstvu že oči odprle — in potem pride za klerikalce zaslužena kazen. Ne dvomi, da bodo klerikalci v 14 dnevih že pisali, da je nova organizacija nemškutarška; saj so tako pisali o Narodni stranki, kar jih pa ni motilo, da bi ne sprejeli in odobrili njenega programa glede poučevanja nemškega jezika v ljudskih šolah. Koliko so obrekovali njega zaradi nastopa v deželnem zboru — pač samo zato, ker se ni hotel udeležiti nečastne rešitve narodnega prepira v deželni zbornici v škodo slovenskega naroda, (burno, dolgotrajno odobravanje) — pa zaradi tega še nima nobenega sivega lasu. Pošteni ljudje itak obsojajo pisanje klerikalnih listov, ki služi le bahavosti in častiteljnosti nekaterih posameznikov. Slednjič kliče vsem: Neustrašeno naprej, vsi za enega, jeden za vse! Posl. Roblek še pripomni, da bi ne bilo kakih nesporazumljenj, da nova organizacija ni protiverska, pač pa protiklerikalna. Ta dva pojma se morata strogo ločiti. Pri nas namreč

širijo izvestni krogi mnenje, da če kdo napade politikujočega duhovnika, da napade vero. Mi se borimo proti nadvladi duhovnikov in ne proti veri. Mi nočemo več hlapčevati ljudem, katerim je najvišje načelo lastna korist. (Hrupni živjo-klici.)

Pri volitvah se je izvolil za predsednika „Zveze napredne mladine“ tov. Oset; za odbornika, oz. odbornice: tovarišice Ahtik (Celje), Gobec (Št. Jur ob J. žel.) in Vodenik (Št. Pavel pri Preboldu); tovariši Gorišek (Griže), Ferlež (Št. Jur ob J. ž.), Ferenc (Mala nedelja), Gmeiner (Vojnik), Kopriva (Arjvas), Krajšek (Loznica), A. Kunej (Celje), Lešničar (Celje), Trstenjak (Celje), Vuga (Kalobje), Zdolšek (Ponikva), Černevska (Novaštifta), Rode (Zg. Hudinja) in Potočnik Jak. (Št. Pavel pri Preboldu). Nato zaključil tov. Pikel s prisrčno zahvalo vsem zborovalcem krasno uspeli shod.

Poleg številnih pismenih pozdravov so došle včerajšnjemu shodu pozdravne brzojavke: Ljutomer. V narodnem in naprednem duhu neustrašeno naprej. Sokol. — Središče. Pri sestanku zbrana mladina pošilja zborovalcem mladinske organizacije bratske pozdrave, želeč mnogo uspeha. — Ljubljana. Le dobro organizirana mladina more doseči trajnih uspehov. Izobraževalni klub. — Št. Jur ob J. ž. Zadržani iskreno pozdravljamo vse zborovalce. Na delo za napredek, svobodo in procvit slovenskega naroda. V duhu z Vami! Rozika Tejhmejster, Zidanšek, Urleb, Mastnak, Leskovšek, Kavčič. — Rajhenburg. Ustanovnike napredne mladinske organizacije pozdravljamo in želimo obilo uspeha. Za rajhenburške naprednjake Jankovič, Oset, Rainer. — Mozirje. Najprisrčnejše pozdravljeni danes zbrani v Žalcu! Sveto naj nam bode delo za napredek naroda! Marica Blaž, Tonka Pevec, Miklavc, Kurent, Josipina Blaž. — Trbovlje. Pozdravljeni Vi fantje in dekleta napredne ideje; Vašemu blagemu dejanju želim stoteri uspeh! Napredna misel naj prodre v srca vse štajerske mladine. V duhu pri Vas. Turin.

O ciljih in nalogah Zveze slov. napredne mladine.

(Govor kmečkega mladeniča A. Oseta na žalskem shodu.)

1. Došel je dan združitve!

Prvič se je zbrala danes slovenska napredna kmečka mladina, da si osnuje lastno prepotrebno organizacijo. Zato je današnji dan zgodovinski, ki nam bo ostal vsem globoko zapisan v spominu. Razkropljeni smo bili dosedaj, a danes je prišel trenutek združenja v mlado, čilo, nepremagljivo armado. Uslišani so danes klici iz naših vrst po napredni mladinski organizaciji,

spolnjene so vroče želje nas posameznikov, ki smo jo gojili že leta in leta.

2. Zakaj ustanovljamo Zvezo slov. napredne mladine?

Kaj nas je privedlo do tega koraka? Odgovor je lahek. Položaj našega naroda postaja od dneva do dneva težavnejši, gospodarski boj je vedno ostrejši in doslednejši; ako hočemo v tem boju in tekmovanju vstrajati in zmagati, ne zadostuje le stremljenje in boj posameznikov, temveč je treba združenega odpora; ne zadostuje to, kar smo se dosedaj naučili ali tudi ne naučili, temveč treba nam je višje in boljše izobrazbe, globlje usposobljenosti za težavne naloge, ki nas čakajo v življenju. Naša združitev pa ne bode veljala samo duševni povzdigi nas mladih, veljala bode tudi v pospeševanje splošne koristi: saj vidimo povsod, da se je ravno mladina najbolj navdušila za nova politična in narodno-gospodarska vprašanja.

3. Nepopolnost in škodljivost klerikalnih mladinskih organizacij.

Slovenska mladina je bila dosedaj po pretežni večini neorganizirana. Organiziran je sicer mali del v klerikalnih mladeniških zvezah, Marijinih družbah in enakih bratovščinah, ki so se postavile v službo bojujoči se cerkvi in politikujočim duhovnikom. Svojega namena in poklica (vsaj tako kakor ga mi umevamo) pa te klerikalne družbe niso vršile. Nastala je torej istinita potreba nove mladinske organizacije, ki bode v resnici delovala za blagor naše mladine — in tej potrebi hoče v polni meri zadostiti naša Zveza slov. napredne mladine.

4. Dosedanje življenje, napačna vzgoja in greh naše mladine.

Kje je delovala sedaj naša mladina? Kako je živela in se razvijala? Kako se je pripravljala za življenje? Na vsa ta vprašanja bode treba kratko odgovoriti, da bodete, dragi fantje in dekleta, tem življeše čutili potrebo vaše organizacije — in da bodo uvideli tudi stariši in drugi poklicani vzgojitelji ter varhi naše mladine, da je njihova sveta dolžnost navajati mladino k sodelovanju v Zvezi slov. napredne mladine.

Naši fantje in dekleta so deslej tuintam sodelovali pri različnih narodnih draštvih, koder se jih je pritegnilo in koder jih kaka jara gospoda ni odriivala in prerivala; mladina se je posluževala knjižnic, katerih je žal še veliko premalo, hodila v bralna društva, udeleževala se tudi delovanja podružnic Kmetijske družbe in tako naprej. A to je bilo le, kakor je dobro omenil tov. Gorišek, mimogrede; to delo ni bilo smotreno, organizirano, zlasti pa ni budilo v naši mladini želje po političnem in gospodarskem napredku. Gojilo se je prazno narodno besedičenje — na katero love tudi klerikalci našo mladino v svojih draštvih, pele so se pri polnih časih domoljubne pesmi — na vzgojno, praktično stran se je vse premalo oziralo.

Ko smo svoj čas izstopili iz šole, je večina izmed nas pognala knjige v kot in v prostih svojih urah smo živeli običajno dosedanje fantovsko življenje; vsakdo si je v prvi vrsti na svoj način iskal zabave. Ne moremo seveda mladini kratiti veselja in zabave, a oboje naj bode pošteno, dostojno, naj se ne razvije v pretepe in poboje in končuje z ječo in pohabljenostjo. Ne povem ničesar novega; ali dosedanja taka prizadevanja niso rodila uspeha, ker niso izšla iz mladine same in ker nismo umevali, zakaj bi pustili popivanje in ponočevanje, zakaj se ne bi postavili o posebnih prilikah vbran fantom iz treh far? Če smo bili močni dovolj smo udarili in nabili

druge, v obratnem slučaju smo bili tepeni sami. Saj nismo imeli zavesti, da je to grdo, našega vzvišenega stanu nedostojno, naj nismo vedeli, da spadamo z dozdevnimi sovražniki iz sosedne fare v eno veliko skupno stanovsko in narodno celoto. Nismo se zavedali resnosti poznejšega življenja, ker smo mislili, da nam zadostuje, ako vemo orati, kopati, mlatiti in — plačevati duhovni ter posvetni gospodi. Narodne zavesti je bilo malo, še manj pa stanovskega ponosa. Hodili smo v nemške trgovine in gostilne, ponižno zahtevali na kolodvorih za svoj dober denar v nemškem jeziku vozne listke, sploh kazali smo pridno, da smo vredni one težke in hude psovke: „Slovenci ste manj vreden narod!“ Kdo nam je povedal, da imamo Slovenci pod svojim cesarjem iste pravice ko nemški, da bomo enkrat enakopravni, svojo usodo samoodločujoči državljani? Rodilo se nam je pač včasih v srcih temno sovraštvo do Nemcev, ker smo čutili, da se nas zapostavlja, slišali smo v šoli, da je odpravljena tlaka in desetina — videli smo, da ženejo duhovniki kmete na voliše, jim kupujejo za glasove pijačo in cigare — in mislili smo, da mora biti tako. Oni, ki so šli kot obrtniški in trgovski vajenci v tujino, si niso nesli s seboj ne narodnega ne stanovskega ponosa in postali so naši janičarji. Vidi se jasno, zakaj so nastali v glavah mislečih naših tovariših trdni sklepi, da to ne sme iti tako naprej, da mora dojeti do preobrata, do organizacije, ki bode sama skrbela za vzgojo svojih članov. Zoril je zadnje mesece jeden mogočen glas od Drave do Save: dajte nam našo organizacijo, mi hočemo dalje, mi si želimo naprej!

5. Kako bode delovanje naše Zveze.

Izobrazba. Lepa in mnogo obetajoča beseda. Pa tovariši in tovarišice, ni lahka pot do nje! Duhovniki so zadnja leta naenkrat začeli silno obraževati oni narod, katerega so tisočletje zanemarjali in izžemali z nemško posvetno gosposko vred. Zahotelo se je gospodi po politični moči — in to hočejo doseči z „izobraževanjem“. Kakor so postali vsled nujne potrebe in duha časa demokratični, tako so se zavzeli tudi za naše kmečke potrebe in tako nas hočejo s svojim izobraževanjem ohraniti za se in svoje namene, da bi ne postali preveč samostojni, samozavestni in da bi preveč ne napredovali. Kajti premožen, olikan in politično neodvisen narod ni nikoli klerikalen! Vendar vse njihovo sedanje „delo“ ne more zbrisati tisočletnih pregreh ravno tako kakor še ne more njihovo izobraževalno delo zadostiti potrebam mladega, kvišku hrepenečega srca! Naše delo bi se dalo kratko očrtati v sledečih točkah: v praktičnem izobraževanju. Tu sem spada sistematično čitanje naprednega našega političnega in gospodarskega časopisja doma ali na prijateljskih sestankih; predavanja, pohajanje sokolskih tefovadnic, sodelovanje pri narodnih draštvih, gledališke predstave, podučni zleti, prijateljske zabave z govori, petjem itd., sploh vse delo, ki ga bodo opravljale naše krajevne organizacije. V prvi vrsti pa bode treba gojiti čut bratoljubja in in skupnosti, gojiti med nami stanovski ponos in zavest, da je delo častno! V gospodarskem oziru bode treba nekako organiziranega skupnega učenja: eden goji vzorno drevesnico, drugi vzorno trtnico, tretji čebelarstvo, četrti perutinarstvo itd. Treba bode, da se bodo vsi udeleževali tega poskusnega dela in veselje nad lepimi vspehi bode istotako skupno! Sestanki pa se naj ne omejujejo na domačo vas, obsegajo naj včasih dve vasi, tri fare, cel okraj. Naj

se udeležujejo vsled tega dela tudi dekleta, ki pa bodo imela še svoje posebne krožke in sestanke. Prosimo zlasti naše narodne učiteljice, naj si ustvarijo tu hvaležen delokrog! Kaj bi škodilo, ako bi se zdaj pri eni, zdaj pri drugi kaj za poskus krojilo in šivalo, likalo in pogovarjalo o vrtnarstvu, ravnanju z mlekom in perutnino, o prvi pomoči pri nezgodah, o postrežbi bolnikom?

6. Način organizacije. Krepko naprej!

Organizacija se bode izvedla najprej po posameznih vaseh in farah, potem po okrožjih, tako da bomo imeli n. pr. posavsko okrožje, savinsko gornje in spodnje, gornjegrajsko, šmarško itd. Povsod se bode poverili posamezni zmožni in navdušeni tovariši z vodstvom, tako da bode delo veselejše napredovalo in bode olajšano delo osrednjemu odboru. Dragi tovariši in tovarišice! Napredni slovenski stranki pripadamo, napredek smo si v resnici tudi izbrali za svoj program. Oklenimo se nove svoje organizacije in ponosen bode naš narod na nas. Kajti s takim delom mu vzhaja zarja boljše bodočnosti. Krepko naprej! (Viharno, dolgotrajno pritujevanje.)

Kmečki mladenič Gorišek iz Griž

predsednik tamošnjega pododbora Zveze slovenske napredne mladine, je pozdravil zborovalce v Žalcu sledeče: Tovariši, tovarišice! Velepomemben dan bode 24. oktober v zgodovini razvoja spodnještajerskih Slovencev. Z velikimi črkami bode zapisan ta dan v povesti našega tlačanstva tujcem in v povesti naše duševne sužnosti. Bili smo stoletno let pod domačim in tujim jerobstvom, tako, da se nismo mogli razviti do tiste stopinje kakor bi se lahko z ozirom na naše doslej še mnogokje speče duševno zmožnosti. A še danes nas hočejo tlačiti k tlom tiste vidne in nevidne sile, ki ne trpe izobraženega naroda, probujene slovenske mladine (dolgotrajno pritrjevaaje) temveč si žele v temi tavajoče kmečko ljudstvo, da ga lahko izmzgavajo in delajo z njim, kar hočejo. A mi, slovenski mladeniči čutimo v svojih mladih dušah, da tako ne more iti dalje! Mi nočemo duševnega jerobstva duhovni gospodi, temveč izobrazbe in napredka! (Viharno odobranje.)

Dragi bratje in sestre! Srce mi utriplje vesolja, ko vas vidim zbrane v tako obilnem številu! In bi se tudi ne radoval človek, ko gleda to krepko slovensko napredno mladino? Krepki smo po telesu, a krepiti hočemo odslej tudi svoje duševne zmožnosti (Tako je!). V krepkem telesu bivaj krepka duša! Tavalj smo doslej okrog vsak sam za se, kvečjemu smo se kedaj zbrali v gostilni pri kaplji rujnega vinca. Tuintam smo sodelovali pri veselicah kot igralci ali pevci.

Po končani veselici pa se je navadno končalo tudi naše delo in spali smo svoje duševno spanje dalje. Odslej se naj vrši med nami preobrat.

Dragi bratje in sestre! Danes polagamo temeljni kamen za združitev slovenske napredne mladine. Združiti se hočemo v trdno vez, v krepko mladinsko organizacijo. Okleniti se je moramo vsi s trdno voljo, delati v tej organizaciji z vsemi našimi močmi za svojo izobrazbo, za napredek samih sebe, za napredek našega kmečkega stanu in celokupnega slov. naroda. Naj seme, katero sejemo danes, krepko vzklije in zraste v mogočno drevo, kljubujoče najhujšim viharjem. Naj se zbudi z nami in po nas naš slovenski kmet, obrtnik in delavec, naj se otrese črnih in nemških pijavk! (Viharno odobranje). Veliko delo nas čaka!

Ali mu bomo pa tudi kos? Mi verujemo v svoje sile, da bomo zmogli to! Pričakujemo pa zdatne pomoči od tebe, slovenski zavedni kmet in zavedna kmetica, od tebe slovenski obrtnik in delavec in od tebe slovenska inteligenca. Podpiraj nas v našem delu, in s tvojo podporo raste navdušenost do dela. In vi dragi bratje in sestre! Končujoč svoje besede vas pozivljem še enkrat k krepkemu vztrajnemu delu, po katerem bomo prišli do onega zaželjenega dneva, ki je tako izrazito označen v besedah našega pesnika S. Gregorčiča:

Pepelni dan ni dan več tvoj,
Tvoj je vstajenja dan.

Velik mladinski shod

se vrši

31. t. m. ob 3. uri popoldne
v Središču

v gostilni g. Zidariča. — Govorilo se bode o mladinski organizaciji, o sokolstvu itd.

Mladina ormoškega okraja,
polnoštevilno na shod!

Nekatere govore s shoda napredne mladine v Žalcu, osobito oni tov. Ferleža in drugih, prinesemo v prihodnji številki. Mladino pa pozivljemo, naj širi „Narodni list“, ki bo v svojem „Vestniku napredne mladine“ redno prinašal iz vseh strani zelene Štajerske poročila o mladinskem gibanju.

u Iz Griž. Pri nas se je izvolil sledeči pododbor zveze napredne mladine: Gorišek Štefan, predsednik; Naprudnik Jožef, blagajnik; Golavšek Jožef, tajnik; Pospeh Miha, Dolinar Mr., Poteko Franc, odborniki; Golavšek M. podpredsednica; Stadler Rozika, Zupanc Marija, Dolinar Marija, Goršek Ant., Prisljan Liza, odbornice. — V dobrih rokah je pri nas mladinska organizacija in upamo, da se bo pridno gibal.

o Iz Središča. Dne 31. okt. t. l. se snide napredna mladina celega ormoškega okraja v Središču v gostilni g. Zidariča, da je konečno dogovorijo svoji organizaciji. Naši vrlji organizatorji, na čelu jim odločni mladenič A. Oset iz Št. Jurja ob J. ž., bodo govorili o mladinskem stremljenju, o namelih in ciljih združenja naše napredne mladine v veliko „Spodnještajersko Zvezo“, da bode kot velik narodni stebel lažje odbijala vse navale sovražnikov naših in napredka našega z vzglednim rodoljubjem in pošteno nabrazbo. Ob tej priliki se bode tudi razgovarjalo in sklepalo o eventualni ustanovitvi sokolske organizacije — bodisi kot odsekov — ali samostalnih sokolskih društev. Doznalo se je, da tli goreča želja mlajšega narodnega naraščaja kot skrivna iskra po sokolski ideji v srcih večine, samo podpisati jo je treba. Zato bodo ravno pri ti priliki skrbeli znani sokolski organizatorji. Rodoljubi, brez razlike spola in starosti, skrbite že sedaj, vsak v svojem okrožju, z živo besedo in lastnim dobrim vzgledom za mnogobrojno udeležbo. Ker je ravno nedelja, in začetek po večernicah, se lahko vsak udeleži. Izgovori, da ni časa, torej ne veljajo. Zato vsi na krov! Mladinska organizacija naj se širi — čili „Sokol“ dvigaj svoja krila — sebi v ponos — narodu v prid!

z Naznanilo. Vse čislane pododbore in vse somišljenike sploh uljudno prosimo, da naslavljajo vse mladinske organizacije se tičoča pisma in denarne pošiljatve na oficijelen naslov: **Zveza slovenske napredne mladine v Celju.** Ne naslavljajte do-

pisov in drugih pošiljatev na posamezne odbornike, kakor tudi ne na predsednika (razun v izjemnih slučajih), ker to povzroča le zmešnjave in ovira redne poslovanje. Odbor.

Z Odbor Zveze slov. napredne mladine se je sestavil sledeče: Tov. Andr. Oset, predsednik; tov. Gobec Lizika podpredsednik; tov. Slavko Ferenc in Janko Lešničar, podpredsednika; tov. Anton Kunej (Celje), tajnik in tov. cand. iur. Al. Trstenjak, blagajnik.

Polom klerikalnega konzuma v Št. Jurju ob J. ž. (20 tisoč kron pasiv. — Pušenjakove bilance. — Šusteršič-Benkovičevo posredovanje.)

„Slovenski Gospodar“ je pisal dne 26. febr., da se je že govorilo dalje časa po Št. Jurju in okolici, „da naj se enkrat prevrže“. In zdaj se je res tako imenitno „prevrglo“, pa ne pri naprednjakih temveč pri klerikalcih. Po šentjurskih gostilnah odmevajo robate kletve in izbruh jezi onih ubogih kmetov, kateri so sedli lahkomišljenim kaplanom v boju proti naprednim trgovcem na limanice. Saj bode treba na široko odpreti žepe in blagajne — in če se ne bo ničesar dobilo v njih, pa plačevati! Pri tem seveda ne bode blizu ne kaplanov ne župnikov, še manj pa Šusteršiča ali Benkoviča!

Šentjurski konzum je ustanovil sedanji dekan v Slov. Bistrici, a tedanji šentjurski kaplan Bohak 1.1899 proti naprednim trgovcem v Št. Jurju. Od začetka je stvar še kako šla; duhovniki so ljudstvo gonili v konzum, kjer se je točilo tudi vino čez cesto in pa — v prodajalni. Saj je bilo znano, da je stočil konzum več vina ko katerikoli šentjurski krčmar. Ravno ob istem času, ko je neko nedeljo grmel župnik proti pijančevanju v naprednih gostilnah, se je neka ženska v konzumu tako napila, da je pred farovžem in šolo obležala v javen zasmeh starim in mladim. Konzum je splošno pogubno vplival na trg in okolico; ljudje, ki poprej niso poskusili vina, so se na klerikalni podlagi navadili pijančevanja. Saj so „gospod“ priporočali vino!

Da je takrat moral konzum plačati več sto kron kazni zaradi nedovoljenega točenja vina v lokalno — to duhovne gospode ni prav nič vznemirjalo. Prvi poslovodja je bil neki Brgles; tega so klerikalci za njegovo požrtvovalno delo nagradili s tem da so ga postačili na cesto. Zgubil je stem nekaj sto kron. Na to je došel v konzum Žličar Franc, oni veliki Žličar, ki se kot mojster Jakob baje razume na vsako „kunšt“ pod božjim solncem! Konzum je postal gnezdo klerikalne agitacije; kovale so se tam spletke proti naprednjakom, pisali in tuhtali dopisi ter delali agitacijski načrti. Pa tudi Žličarjeve slave je bilo po 3 letih konec; mož je menda ovolhal z duhovniki vred, da se reč ne bo dobro iztekla in je šel. Prišel je sedanji Guzej, ki je bil spočetka tabrhlar pri konzumu, a pozneje se je izučil nekje v Kamniku za „trgovca“; tisto spričevalo mu utegne sedaj postati usodno. Ta trgovski ženij je bil pri konzumu vse: tajnik, blagajnik, načelnik. Kmetje so imeli pravzaprav le naslove, katere utegnejo sedaj vražje drago plačati. Vendar pa je bil Guzej tako pošten, da je baje pri predzadnji ali zadnji bilanci izkazal zgubo. Došel pa je veliki zadružni in računski strokovnjak Pušenjak ter je pri letošnji bilanci, katero je izdelal ali vsaj Guzejevo primerno „korigiral“, izkazal — dobiček. Došel je pa usodni dan občnega zbora; naprednjaki so se ga udeležili, a povzročili, da občni zbor ni potrdil računov; imeli so sicer večino

v novem odboru, a niso hoteli poprej prevzeti, dokler se ne bi prepričali, kako stvar stoji. Župnik je že kot član izginil tudi kaplanu ni nič več dišalo iti v konzum. Precej pri prvi seji je hotela klerikalna posojilnica, da bi novo načelstvo prevzelo dolg 15 tisoč kron; tega seveda to pred inventuro ni hotelo storiti — in zato visi sedaj stari odbor za ta dolg in ima še vso odgovornost na hrbtu! Vršiti se je začela inventura — a že po tretjem dnevu se je pokazalo, da je treba napovedati konkurz. Knjigovodstvo je bilo v groznem neredu, enkrat je celo „slučajno“ nastal ogenj, da bi zgorele knjige. Po napovedi konkurza se je vršila sodnjska inventura, ki je pokazala 20 tisoč pasiv in okrog 8 tisoč aktiv; ostane tedaj nepokritih 12 tisoč kron. Dober tek šentjurskim klerikalcem! Na njihove mile klice sta prihitela kmečka reševalca Šusteršič, sam veliki Šusteršič in Benkovič v Št. Jur; v farovžu sta bila dobro pogoščena nato pa sta vložila nemško vlogo na celjsko okrožno sodnijo, češ, da bi se naj konkurz ustavil, ker so ga naprednjaki iz „strankarskega sovraštva“ napovedali! Da se je v starih bilancah cenilo staro preležano blago, ki nima več nobene ali pa le malo vrednosti, po nakupni vrednosti, da je bilo knjigovodstvo glede terjatev in plačil popolnoma v neredu, to sta zamolčala, a tega se je prepričala sodnija sama! Ob volitvah so pisali klerikalci po „Sl. G.“, da si je g. Drofenik moral kupiti nove podplate, ker je stare na agitaciji raztrgal; mi pa mislimo, da bode sedaj marsikateri klerikalci po krivdi duhovnikov toliko plačal, da si ne bode imel za kaj kupiti novih podplatov! Sedaj razumemo, zakaj so bili klerikalci tako veseli po obč. volitvah; mislili so, da ne pridejo njihove „bilance“ in pa gnoj v konzumu tako hitro na dan, pa so se zmotili! Pomilujmo uboge klerikalce, ki bodo sedaj plačevali — a zahvaliti se imajo za to tistemu kaplanu, ki je konzum ustanovil in na to odšel ter kaplanu Žganku, ki bi kot tako izborna politična in narodno-gospodarska veličina moral vedeti bolj ko kmetje, kam gre gospodarstvo pri konzumu. Spodobilo bi se za bogatega župnika Mikuša in imenovane kaplane, da bi plačali mesto kmetov velikansko zgubo! Saj pravijo (ob volitvah seveda), da so največji prijatelji ubogih kmetov! In njim itak ne sme biti nič na pozemeljskem blagu! Ako so svoj čas pri ustanovitvi konzuma določili, da naj pripade v slučaju razpusta event. čisti dobiček farovžu, bi bilo le logično, da farovž plača tudi zgubo! Zatorej le ven z denarjem — saj nosite moralno odgovornost za šentjurski polom, ki je znova v najsijajnejši luči dokazal, kako „prijatelji“ kmetov so naši klerikalci!

Beseda deželnega poslanca dr. V. Kukovca o izvedbi zakonov za agrarne operacije.

Po stenografičnem zapisniku.

K predlogu, ki je v razpravi, moram pridjati nekaj opazk, ki se tičejo strogo le stvari same. Govori se o nastavljanju takozvanih krajevnih komisarjev, za katere ima dežela prispevati 10.000 K. Povdarjam, da bode pri izvrševanju predloženih zakonov največje važnosti vprašanje, kake krajevne komisarje bode mo dobili. Pri imenovanju krajevnih komisarjev bodo odločujoči krogi morali zelo pazno postopati, da bodo nastavili može, ki bodo imeli najboljše lastnosti za svoj posel, ki bodo pa znali tudi pametno in taktno nastopati, če bode treba izvršiti kako delitev dosedaj

skupnega občinskega zemljišča. Pred kratkim sem v interpelaciji na njega ekselencu deželnega namestnika podal sliko, kake posledice nastanejo, če se ljudje ne morejo zediniti glede uživanja skupnih zemljišč in kake nesreče lahko nastanejo, ako ne poseže vmes res spretna roka. Ne dvomim, da bodo imeli deželni komisarji v svoji sredi spretno moč, povdarjam pa, da bodo te komisije mogle posamezne slučaje le posredno preценiti, ne pa neposredno na podlagi študija na licu mesta. Deželne komisije bodo namreč odločevale v drugi stopnji in sicer na podlagi spisov in baš zaradi tega še enkrat povdarjam potrebo največje previdnosti, da se nastavijo kar najbolj večji in sposobni može za odločevanje v prvi stopnji, namreč takozvani krajevni komisarji. Ne bode se ozirati le na popolno zmožnost jezika, ampak na prav posebno uporabljivost in razumevanje kmečkih razmer.

Postave sicer ne maram kritizirati, izjavljam nasprotno, da sem z njo zadovoljen in da bode isto tudi ljudstvo z veseljem pozdravilo. Kar bi pa bilo glede predmeta omeniti, se mi zdi baš dejstvo, da se po mojem mnenju vprašanje odločitve v prvi stopnji ni preveč srečno rešilo, ker se je odločitve prepustilo le posameznim uradnikom takozvanim krajevnim komisarjem, akoravno bodo imeli odločevati o zelo važnih in težavnih vprašanjih.

Če se povrnem k slučaju glede Veržeja, ki je zelo značilen, izprevidi se, da so politične oblasti in sodnije leta in leta reševale vprašanje uživanja in delitve skupnih zemljišč, da so pa imele pri tem poslu zelo malo sreče, da so se marveč porodili v Veržeju vsled njihovih korakov le vedno novi nesrečonosni prepiri, katere so oblasti hoteli zadušiti z eksekucijami in denarnimi kaznimi. Namesto, da bi se ljudstvo poučilo in da bi se skušilo ljudi med seboj spraviti, se je z njimi násilno postopalo. Zelo torej moram svyari pred nevarnostjo, če bi se z izvajanjem novega zakona o agrarnih operacijah hotelo preveč uveljaviti močno roko, nasprotno, treba bo največje važnosti polagati v dobrohotna navodila in mirni sporazum. Kjer bi pa to ne bilo mogoče, bode se dalo s taktnim in spretnim postopanjem doseči zboljšanje dosedanjih razmer. Če dobimo nasprotne in nevesče krajevne komisarje, bode zmešnjava le še večja. Ne stavim torej kakega posebnega predloga, pač pa smatram to priložnost kot primerno, da pozivljam merodajne kroge, naj skrbno pazijo pri imenovanju krajevnih komisarjev.

Jz političnega sveta.

u Kaj bo z vlado? O tem danes ne more nihče nič gotovega reči. Gotovo je, da na posebno trdnih nogah ne stoji, na drugi strani pa zatrjujejo člani vlade sami, da ni govora o odstopu vlade, osobito ne nemških ministrov dr. Schreinerja in dr. Hohenburgerja, ker bi to pomenilo samo popustljivost nasproti Slovanom. Prepričani smo pa, da se treznemu in stvarnemu nastopu slovenskih poslancev posreči vreči to nam takosovražno vlado. Bienenrth se sicer z vsemi silami skuša vdržati na površju. Sedaj je zopet uvedel pogajanja med Čehi in Nemci. Vendar ni upanja, da bi imel uspeh. Govori se, da bi prišlo za Bienenrthovim strogo uradniško ministerstvo. Govori se tudi, da bi v novi vladi Jugoslovani dobili ministra-rojaka. Seveda so za sedaj vse to šele govornice.

u Koliko se misli popustiti Madžarom v vojaških zadevah? Neki madžarski list je priobčil koncesije, ki bi jih baje naš cesar bil voljen dati

Madžarom glede armade: 1) samostojnost ogrskih domobrancev do gotove meje, 2) samostojni delokrog ogrskega ministra za deželno brambo, 3) enakopravnost glede grbov in emblemov, 4) madžarski poveljni jezik v ogrskih polkih.

u Ruski ear je bil od minole sobote naprej nekaj dni na obisku pri italjanskem kralju v vili Rakonigi.

u Slovanski poslanci na Dunaju (izven Poljakov), združeni v „Slovanski Enoti“, so se zedinili na skupno postopanje. Opusti se hrupna obstrukcija, pač pa se bo z opozicijo proti vladi skušalo to strmoglaviti. To je edino prava pot v danem položaju. Veselo je, da vlada med slovenskimi poslanci tozadevno edinstvo. Veselo je tudi to, da so se jugoslovanski poslanci (vsi slovenski, hrvatski in srbski) zopet združili v „Narodno Zvezo“ v svrhu obrambe naših interesov proti vladi in Nemcem.

u Državni zbor. Za predsednika je bil minoli petek zopet izvoljen kršč. socijalec dr. Pattai, za podpredsednika so izvoljeni Slovenec Pogačnik (klerikalci), Čeh Zazvorka, Poljak Starzynski, Nemeec dr. Steinwender in soc. demokrat Pernerstorfer. Pri volitvi predsednika so člani Slovenske Enote oddale prazne glasovnice. — V torkovi seji je predložil finančni minister državni proračun za l. 1910, ki izkazuje nad 42 milijonov kron zgage. Finančni minister bo predlagal davek na dedščine, davek na žganje, ter davek na vžigalice in vino.

v „Zveza južnih Slovanov“ si je izvolila v petek za svojega predsednika dr. Ploja, za podpredsednika dr. Laginjo.

u Na Španskem je moralo odstopiti klerikalno ministerstvo z Mauro na čelu, ki je zakrivilo smrt svobodomisleca Ferrerja. Novo ministerstvo je sestavil in prevzel njega vodstvo vodja španskih liberalcev Moret. Ta se je izjavil za politiko miru in prizanašanja ter da bo delala po postavi in pravici.

u Tudi na Srbskem se je sestavila nova vlada. Min. predsednik je zopet Pašić.

u Grško. Vedno bolj se utrjuje mnenje, da bo grški kralj odstopil.

Beleške.

u c Kmetijska šola v Št. Jurju ob j. žel. Razne okolščine so zadrževale izvršitev stavbe novih poslopij. S tem se pa otvoritev zakasni, sedaj še za nedoločeno čas. Prošenj za vstop je toliko, da se mora za letos žal večina prosilcev odkloniti. Vpoštevajo se v prvi vrsti starejši; mlajši lahko pridejo prihodnje leto na vrsto. Nove prošnje se ne morejo več vpoštevati. Sprejeti bodo pravočasno obveščeni, kedaj se bode začel redni pouk in kedaj morajo vstopiti. — Ravnateljstvo.

u Službo slovenskega tajnika razpisuje ekr. kmetijska družba v Gradcu. Je vendar pomagalo, da smo malo podregali.

u Župnik F. S. Šegula, znani klerikalni hujskač v Št. Roku ob Sotli, je priobčil v „Slogi“ članek, kjer se zavzema za skupno delo, za dr. Ploja in tako po strani osmeši tudi kmečko zvezo. Zaradi tega so gospodje duhovni sobratje v Mariboru postali prav resno hudi in so ošvrknili Šegulo po prstih. Šegula je imel pač svetel trenutek, ko je članek in resnice v njem zapisal — a resnice v Mariboru ne trpijo.

z Beračl od fare že zopet lazijo po vinskih vrhovih in nadlegujejo kmete za desetino, ki se jej pravi na Štajerskem različno bernja ali zbirca. Te dni po trgatvi že zopet lahko vidiš hoditi kaplana ali mežnarja s kakim putarjem, ki se mu krivi hrbet pod

sladkim bremenom. Ljubeznjivo se pri-
smeji gospod in sladko nagovori kmeta:
„Smo pa prišli pogledat, kako vam je
obrodilo in vidimo, da vam je Bog
blagoslovil. Naše prošnje za dež in lepo
vreme in procesije ob pravem času so
bile uslišane. Bi vas pa prosil, ako...“
„O, seveda, seveda, to pa to“ od-
govori nerazsodni kmet, „pri nas so
vaši predniki zmiraj kaj dobili“. Kmet
izbere najboljšega mošta za — go-
spoda! — in kaplan se smeji njegovi
neumnosti, ker niti ne slutí, da ni pri-
moran dati, ker je duhovnik itak
od države plačan. Duhovnik odrine s
težko pridelanim kmetovim moštom in
mislí na Kristusovih besed resničnost,
ki privojujejo o onih, kateri ne
sejejo, a vendar žanjejo. —

v Spodnještajerski grob v Mainzu.
Dne 30. oktobra bode v Mainzu ob 11.
uri predpoldan blagoslovljen skupni
grob spodnještajerskih (večinoma slo-
venskih) vojakov ki so umrli v Mainzu,
kjer so jih skupno pokopali. Tu se gre
za one vojake, ki so bili svoje dni v
nemški zvezni trdnjavi Mainz. Neka-
teri od njih še živijo na Spodnjem Šta-
jerskem in se spominjajo odbeglih do-
godkov v svoji nekdanji garniziji.

**a Pokončevanje škodljive divja-
čine.** Za polaganje strupa so izšli naj-
novejši predpisi. Komur je poverjeno
pokončevanje škodljive divjačine s stru-
pom, mora vedno lastnoročno nastavl-
jati strup, ali pa se mora to goditi
vsaj pod njegovim nadzorstvom in v
njegovi navzočnosti. Pri tem se pa
mora paziti, da se to ne vrši tako, da
bi opazovali početje nepozvani oči-
vidci. Strupa se ne sme polagati bliže
kot 200 metrov od potov in obljudenih
krajev, da ne pride domača živina in
človek v nevarnost. Pri polaganju
strupa se vedno mora ono mesto tako
označiti, da ga more vsakdo lahko
opaziti in spoznati. Ako treba, se mora
tudi vse prebivalstvo o polaganju strupa
primerno obvestiti.

**z Dopolnilna volitev za Wosch-
naggov mandat se vrši 10. novembra.**
V slučaju ožje volitve bi se volilo 16.
novembra. Čuje se, da misli kandidirati
državni poslanec Marckhl. Na različna
vprašanja, ki so došla izvrševalnemu
odboru štajerske narodne stranke, kako
stališče misli v tem on zavzeti, odgo-
varja odbor, da bo svoj ukrep pravo-
časno objavil.

o Viničarski tečaj za 1910. Dež.
odbor štajerski je sklenil tudi prih.
leto urediti viničarske tečaje in sicer
v Mariboru za 14, v Ljutomeru za 12,
v Gornji Radgoni za 16, v Silberbergu
pri Lipnici za 24 in v Skalcah pri
Konjicah za 24 viničarskih in kmet-
skih sinov. Tečaj se otvori 15. febr.
in traja do 1. decembra. Razven hrane
in stanovanja še dobi obiskovatelj me-
sečno 8 kron.

a O slovenskem ljudstvu širijo
včasih vsi nemški listi tako strašne
vesti, da so naravnost neverjetne, ali
vendar možne. Popolnoma pa so tiho,
ako požene tuintam na Nemškem kak
prav izreden cvet. O tem na primer,
da jo neki 17 letni sin v Gratkornu
občeval s svojo lastno materjo na kaz-
njiv način, poročajo komaj suho dej-
stvo. Še za ime se ne ve. O, da se je
zgodilo to na Slovenskem!

z Iz finančne službe. Za davčnega
praktikanta v Slovenjem Gradcu je
imenovan Maksim Wantur. — V pokoj
je stopil davčni upravitelj in uradni
predstojnik Rajmund Kraschowitz v
Laškem trgu. — Umrli je v Mariboru
davčni uradnik Jakob Pouch v 55. letu
svoje dobe. Zapušča vdovo in 8 otrok.

a Iz šolskih krogov. Nastavljeni
so bili: kot okrajni pomožni učitelj
za okraj okolica mariborska nadučitelj
v Tepanju Jakob Jurko; kot definitiv-
ne učiteljske moči: pri Sv. Lenartu

v Slov. goricah definitivni učitelj Al.
From od Sv. Benedikta v Slov. gor.,
pri Sv. Jakobu v Slov. gor. provizorna
učiteljica Al. Pernat, pri Sv. Ilju
pri Velenju provizorni učitelj Vinko
Stopar, v Kapelah definitivna učitel-
jica v Blanci Irma Boštjančič
in provizorni pomožni učitelj v Bre-
žicah Gustav Svetlin.

Klerikalni poslanci — sovražniki
našega kmeta. V spoznanju, da je pri
letošnjem silnem pomanjkanju krme
državna pomoč nujno potrebna, je
sklical dr. Ploj 22. oktobra vse drž.
poslance iz štajerskih kmečkih volilnih
okrajev na skupno posvetovanje, kaj
se naj v dosego državne podpore ukrene.
Temu vabilu so se odzvali skoraj vsi
dotični poslanci iz cele Štajerske, iz-
vzemši seve naše — „za kmeta tako
vnete zvezarje“. Pod pretvezo, da je
štaj. deželni zbor itak v to svrhu se-
stavil posebni odbor, odklonili so pri-
družiti se skupnim korakom vseh ostalih
št. poslancev. Ker pa ima ta štaj. pomožni
odbor le nalogo za pravično razdelitev
onih podpor skrbeti, katere bi naj
država dala, je gotovo, da imajo v
izposlovanje teh podpor državni poslanci
na Dunaju več moči in vpliva zlasti
če nastopajo složno kot posamezni člani
štaj. pomožnega odbora. Če pa državni
poslanci štaj. ne bodo izposlovali dr-
žavne podpore, tudi pomožni odbor ne
bode imel ničesar deliti. To postopanje
slov. klerikalnih poslancev se je obso-
jalo tudi z nemške strani najostreje, ker
so s tem činom pokazali, da so le iz
sovraštva do sklicatelja Ploja tako ravnali
in stavili torej osebno sovraštvo
in strankarsko strast nad koristi svojih
volilcev. Zapeljani kmetje, kdaj boste
spregledali?

Celjski okraj.

c Gornjigrad. Škofova oskrbnika
dekan Dovnik in kaplan Berk, dva
ultra-Slovenca (?), naročila sta nem-
škutarja zlatarja Kagher-ja iz Celja,
da je pozlatil kroglico na zvoniku. —
Lansko leto pa se je farovski mlade-
nič zaganjal v Čitalnico, ker ni dala
pri Cesarju odra slikati. Kaj za kleri-
kalce ne veljajo tista pravila, kot za
liberalce? Klerikalci so pač hinavci!

c Gornjigrad. V št. 40. „Sl. G.“
z dne 7. tm. daje gromovnik s Križa,
za katerim se skriva brkasti dopisnik
kilometerske dolgoti iz Gornjegograda,
našemu g. nadučitelju nasvet, da naj
plačo od tistega časa, ko ne podučuje,
daruje za dobre namene. „Mi (kmetje)
plačujemo učitelje zato, da podučujejo.“
Gosp. nadučitelj, katerega je zadela v
družini huda nesreča, je imel nekaj
časa pred počitnicami dopust. Kaj se
pravi imeti nesrečo z otroci, to ve
samo družinski oče ali družinska mati
in vsakdo, liberalcec kot klerikalcec, po-
miluje nadučiteljevo družino radi te
nesreče. Seveda temu se ni čuditi, če
te nesreče ne vidi kak moralno zgub-
ljeni kaplan, kateremu ni ničesar na
svetu več svetega, tudi rodbinsko živ-
ljenje ne. (Rajhenburg!) — Znano je,
da učitelje plačuje dežela in ne morda
okraj ali celo dotični kraj sam. Če
razdelimo dvomesečno nadučiteljevo
plačo na celo deželo, prišlo bi morda
na vsakega našega kmeta, ki ima šolo-
obvezne otroke, samo par vinarjev. In
to škodo bi napravil g. nadučitelj tu-
kajšnjim kmetom! — G. nadučitelj pa
oskrbuje celo zimo šolsko kuhinjo, ka-
teru izbornu vodi, pobira prispevke, da
na ta način preskrbi topel obed od-
daljenim **kmečkim** otrokom, med
katerimi je tudi mnogo takih s Križa,
Ni dolžnost nadučiteljeva, da ustanovi
tako kuhinjo in jo oskrbuje, toda on
stori to iz dobre volje, brez vsake po-
sebne plače. Ali naj morda tudi za ta
svoj trud gromovniku s Križa še kaj
plača? — Sedaj si pa oglejmo kaplana

Berka. Razmerje med državo in kato-
liško cerkvijo je po državnih osnovnih
zakonih tako urejeno, da dobivajo du-
hovniki plačo iz državnega zaklada
imenovanega verski zaklad. Zato pa
morajo na trirazrednih ljudskih šolah
brez vsake nadaljne odškodnine pouče-
vati krščanski nauk. Kaplana Berka je
torej država plačala za podučevanje na
trirazredni ljudski šoli v Gornjemgradu.
Za vsa druga opravila, ki jih ima vr-
hutega, to je za maše, krste, poroke
in pogrebe pa zahteva kaplan še po-
sebno odškodnino, da, dobiva celo še
bernjo. Navzlic temu pa je kaplan
Berk vložil prošnjo na tukajšnji krajni
šolski svet, da mu da za to podučeva-
nje podpore 100 K in jih je v resnici
tudi dobil. Teh 100 K trpi pa kraj
sam! Kdo je torej kmeta bolj odrli, ali
kaplan Berk ali g. nadučitelj? Zlo-
glasni gromovnik s Križa, ali jih ne
boš zahteval nazaj za tvoje dobro
kmečko ljudstvo?

Še en slučaj! V naši fari je ber-
nja že zdavnaj odkupljena. Vsak kmet
je moral vplačati gotovo svoto, katero
je določila, politična oblast, in iz te
nabrane svote vleče kaplan vsako leto
obresti kot odškodnino za bernjo. Ka-
plan Berk, znani osrečevatelj in reši-
telj našega dobrega ljudstva, oznanil
je na prižnici, da pride po bernjo. —
Prosim, oznanil je, da pride, **ni pro-
sil, če sme priti.** In res jo
je pobral. No, ti za blagor ljudstva
vneti kaplan Berk, ali veš, da si letos
pri tvojem ubogem kmečkem ljudstvu
dvakrat bernjo pobral? Enkrat si
jo vzdignil pri davkariji, enkrat pa pri
kmetih. Naš lahkoverni kmet se pač
boji, da bi mu kaplan tako zamaševal,
da bodo krave rudeče mleko imele, če
bi mu ne dal bernje, zato mu jo daje.
Za hrbtom pa se jezi, da mora bernjo
dvakrat plačevati. — Kaplan Berk, če
si poštenjak, daj nazaj tisto bernjo, ki
si jo letos pobral pri tvojih dobrih
kmetih in zadovolji se z ono, ki si jo
ali jo boš vzdignil pri davkariji. Kaj
ne brkasti gromovnik s Križa, da
imam prav! — Gosp. urednik! Sedaj
pa bo nastal halo, ko se gre za bi-
sago! Ta je več vredna, kakor pa po-
štenje kakega kaplana.

c Št. Jurij ob j. ž. Naši dušni
pastirji so še boljše žepni pastirji, ker
jim je več za denar, kakor pa za nji-
hove duše. Pred kratkim se je oženil
žel. čuvaj Ludvil Fidler; računil mu
je naš debelolični g. župnik za oklice,
poroko in poročni list 10 kron; a mla-
demu ženinu se je zdelo to malo pre-
več in si je priskrbel knjigo o cer-
kvenih pristojbinah, kjer je postavno
zapisano, koliko smejo duhovniki raču-
niti. In glej ga spaka; pokazal se je
švindelj, da je debeli Kristusov namest-
nik Mikuš računil delavcu namesto 2
kron 5 v celih 10 kron. Aj, kako so
gospod župnik odskočili, ko je ubogi
pošten delavec odločno zahteval pra-
vičnega računa. To je bilo hudo, na-
zaj iz žepa dati 8 kron. Ako bi vsak
človek ravnal tako, bi jih že minila
tista ošabna komanda nad vsakim člo-
vekom. Ljudje božji, malo je treba
pomisliti, za kaj se gre; poglejmo:
Kristus ni imel, kamor bi bil položil
svojo glavo. Kako pa njegovi namest-
niki??

**c Občni zbor „Ljudske knjiž-
nice“ v Prekopi pri Vranskem** se
vrši 31. tm. ob 3. uri pop. v Vraničevi
sušilnici.

d Iz Hrastnika. Vlada je pravila
telovadnega društva „Sokol“ v Hrast-
niku potrdila, ter se vrši ustanovni
občni zbor istega v kratkem času.

d Iz Braslovč. Znana rodoljuba
gg. Pauer Jožef in Florijan Rak sta
poločila v roke g. namest. svetovalca
barona Müllerja vsak po 100 K kot
prispevek k celjski podružnici društva

za zatiranje jetike. — G. Pauer je na-
dalje svoje potne stroške v zadevi po-
sojilnice v znesku 12 K, naklonil tu-
kajšnji šol. kuhinji 6 K in družbi sv.
Cirila in Metoda 6 K. Srčna hvala.

d Iz Žalca. V ponedeljek na večer
se je obesil Josip Kainc, posestnik v
Žalcu. Vzrok samomora je neznan.

v Uboj na gostiji. Tretjega oktobra
je dal Ramšak v Levcu pri Celju, ko
se je ženil, večjo svoto fantom za slovo,
da si ga v Pergerjevi gostilni nekoliko
privoščijo. Pri pijači so se fanti razdvo-
jili in pri pretepu je Vihernik Pungar-
nika, ki ga je sam — prvi napadel, z
nožem zaklal. (O tem smo že poročali.)
Sedaj je bil Vihernik v Celju obsojen
radi prekoračene samoobrane v 8 me-
sečno ječo.

d Iz Št. Jurja ob Taboru. V Oj-
strški vasi je zbolelo več otrok in
odraslih na legarju. Kot prvo žrtev, ki
jo je pobrala smrt, imenujemo vdovo
Ocvirk.

o Iz Trbovelj. Pred kratkim je
zapustil g. Ant. Dolničar Trbovlje in
se prestavil v Divačo, kjer je v najem
vzel restavracijo južne železnice. — S
težkim srcem smo se poslovili od svo-
jega poveljnika trboveljski gasilci.

o Bralno društvo na Dolu ima v
nedeljo dne 31. okt. ob 3. uri pop. v
posojilniški hiši šte. 6. na Dolu svoj
redni občni zbor po sledečem dnevnem
redu: 1. Odborovo poročilo, 2. volitev
novega odbora, 3. določitev letnega do-
neska, 4. slučajnosti.

v Iz Laškega trga. „Bralno dru-
štvo“ v Laškem trgu priredi dne 7.
listopada gledališko predstavo v zvezi
z drugimi zanimivimi točkami.

a Nemško oljko, ki se v Celju
kaže z opljuvanjem slovenskih izložnih
oken, izdajajo sedaj naši nemškutarji
za slovensko. Zadnjič smo objavili, da
visi v izložbi Zvezne trgovine tablica,
ki pojasnjuje, da stekla zato niso osna-
žena, ker jih itak vedno na novo oplju-
jejo. Sedaj pravi nesramni pisec v
„Deutsche Wacht“, da storijo to Slo-
venci sami. Stojijo baje vedno slo-
venski kmetje pred izložbo in žvečijo
tobak, pri tem pa pljuvajo tako po
steklih, da je snaženje brezuspešno.
Nesramno jo to, ali še bolj neumno.
Le takoko pišite, nemškutarji in upamo
da bo tudi oni, ki je v vas najbolj
zaverovan, izpregledal. — No kaj pa,
ko so bila okna trgovca Stermeckega
taka, so takrat tudi čakali Slovenci
pred njimi? So morda nadalje davali
nagrade — Slovenci onim, ki so okna
opljuvali?

z Znajo pa znajo. Letos, ko je
bila v savinski dolini dobra hmeljska
letina, je bil tudi pri vseh savinskih
denarnih zavodih silno živahem denarni
promet. Savinskih hranilnih vlog je pa
hotela biti deležna tudi celjska kleri-
kalna ljudska posojilnica. Ker pa uživa
ista vsled nakupa faliranega hotela
„Beli vol“ precej nezaupanja med ljud-
stvom, si je hotela isto pridobiti s tem,
da je spravila med svet govorico, da
ima Ljudska posojilnica v teku svojega
dveletnega obstanka že čez 20 mili-
jonov hranilnih vlog, kar je
najboljši dokaz napredovanja zavoda.
Gg. okoli celjske ljudske posojilnice in
njeni agitatorji po farovžih, ali se ne
sramujete spravljati takih neresnic med
svet? Ali Vas ni sram se posluževati
takih agitacijskih sredstev? Danes že
vsak ve, kako stoji vaša ljudska poso-
jilnica, vkljub temu, da se ne upate z
vašim računom na dan, in sedaj ste pa
začeli sanjati o 20 milijonih! Da pa
ne bomo krivo sodili in v izogib vseh
event. domišljivostij, vam priporočamo,
da objavite v prihodnjem „Slov. Gosp.“
bilanco za leto 1908, da smo tudi na
jasnem, kako stoji s hotelom. Da vam
tam ne cveto rožice in da se hotela
že vsakdo ogiblje, je kriv le vaš stran-
karski fanatizem.

LISTEK.

Anička.

Spisal Tilen Levec.
(Konec).

Ona je stala nepremično, vpirala vanj svoj pogled in se veselila njegove razburjenosti. Martin se je ves tresel poželjenja in se ji bližal polagoma. Ona se je vedno umikala, naenkrat pa se je zasmejala in rekla: „No, pa dajva.“

Zavrtela sta se.

Martin je začutil njeno telo ob svojem, čutil njeno prijetno toploto in bil je kakor omamljen. Stiskal jo je k sebi, da je komaj dihala. Vsa upehana in rudeča ga je prosila, naj jo pusti in se mu trgala iz objeta, ali to ga je še bolj razburilo. Vrtel jo je dalje, in ni pomislil na ničesar več. Hipoma jo je prijel za glavo in pritisnil svoje ustnice na njene. Še bolj je zarudela tašča; zbrala vse sile in se ga oprostila. Skočila je nekaj korakov nazaj in uprla svoj pogled vanj.

„Marjeta“, je zakričal Martin hrpavo in obstal pred njo, tresoč se po vsem životu in težko sopeč.

Ona je stala trenutek nepremično in zrla vanj. Potem pa je planila k njemu, oklenila se ga strastno in šepetala: „Ti moj, moj.“

III.

Anička je hodila po polju in nadzorovala delavke. Njen obraz je bil nenavadno blede in rudeče trudne oči so pričale o prelilih solzah.

Tako neizrečeno žalostna in otožna je bila danes, kakor še nikdar v svojem življenju. Najrajše bi bila šla kam v samoto, daleč proč od ljudi, in jokala.

Žalostno noč je preživela. Niti ene besede ni z njo spregovoril mož, niti enega poljub ji ni dal. Kako vse drugače si je predstavljala prvo noč, ali glej, kakšno razočaranje je doživela. Solze so ji stopile v oči, in obrnila se je od delavk, da bi je ne zapazile v joku. Razneslo bi se takoj po vasi: prvi dan po poroki in je že jokala.

In premišljala je, kaj je vzrok tako mrzlemu vedenju moževemu. — Morda je ne ljubi. Zatrepetalo je njeno srce in stresla se je po vsem životu. Ah, kako bi bila nesrečna, ko ga je vendar tako ljubila, kakor nikogar na svetu. In vsa njena duša se je uprla ti misli. Ne, ne, to ne sme biti. Ne, ne, to ni mogoče. Kaj ji ni tolikokrat zatrdel ljubezni, ali je ni tolikokrat poljubil, ko je stal v tihih nočeh ob njenem oknu, ali je ni poljubil še večeraj pred poroko? Da, da, on jo ljubi. Včeraj je bil le zaspan in preveč je pil, zato ji ni dal poljuba, zato ni govoril z njo.

No, saj ni čuda, koliko se je pilo in plesalo, človek se mora utruditi.

Ko je zjutraj vstala, je stopila k njegovi postelji. Spal je še. Dolgo je gledala v njegov lep obraz in mu pritisnila poljub na ustnice. Ali počakati ni hotela, da bi vstal. Odšla je na polje. Naj pride za njo, naj bo kaznovan hudobnež, da ne bo saj zjutraj videl svoje žene.

Za trenutek je pobegnila žalost iz njenega srca in nasmehnila se je. Kaj poreče, ko se zbudi. Gotovo je bo iskal in pride za njo. Karal jo bo, zakaj ga ni vzbudila. Ali dolgo se ne bo jezil, pogladil jo bo po laseh in poljubil. Skrivoma, kakor bi se sramovala sama pred seboj, se je ozrla, če že morda ne prihaja. Ali, nikjer ga ni bilo videti.

Vzdihnila je in zopet so se zgrnile žalostne misli v njeno srce. Zopet so se je polasčali dvomi, ali jo ljubi ali ne. Ko bi jo ljubil, bi prišel. Gotovo ne spi tako dolgo. Ali njemu je vse

edno. Saj ona ni lepa, ni čedna. In vrhutega še boleha. Saj je vendar pokazal dosti jasno, da je ne ljubi. Niti poljubil je ni ponoči, niti besede spregovoril z njo. Zopet so ji stopile solze v oči in jokala je.

Ali že trenutek pozneje se je jela zopet tolažiti in je pobijala svoje otožne misli.

Med tem so potekale ure; moža ni bilo od nikoder.

Postala je nestrpna, nejevolja in žalost sta se polastili njenega srca. Rada bi bila šla domov, ali preponosna je bila. Vendar dalje ni mogla strpeti tako. Morala je zvedeti, ali mož še spi ali ne, morala je zvedeti vzrok, zakaj ne pride.

Poklicala je domačo deklo.

„Reza, pojdi domov“, je dejala. „Reci materi, naj mi da steklenico vina, meni ni prav dobro.“

Dekla je odhitela. Anička si je mislila: dekla bo zvedela gotovo, če mož spi, in ona od nje po ovinkih.

Pomirjeno je hodila po polju in se pogovarjala z delavkami.

Poteklo je pol ure, pretekla ura, dekla se ni vrnila. Ali Anička si ni vedela razložiti deklinnega izostajanja in nestrpnost se je je lotila. Neprenehoma se je ozirala po poti, ali dekla ni bilo od nikoder. Nekolikrat se je že namenila iti domov, ali premislila se je; toda nejevolja se je vedno bolj lotevala. Skrajno nestrpna je postala, ko je preteklo zopet pol ure. Slednjič se je pokazala dekla izza ovinka. Ali šla je čisto polagoma, kakor bi se ji nikamor ne mudilo.

Anički so od jeze zagorela lica, in hitela ji je nasproti.

„Kje si bila tako dolgo? Kje imaš vino,“ je vzkliknila jezno.

„Kje sem bila? Doma. Saj ste me tje poslali. Vina pa nimam,“ je odgovorila dekla z zlobno mirnostjo.

„Kaj pomeni to? Prazna prihajaš in poldrugo uro si rabila?“

„Hm.“

Dekla je zmignila z ramami in se nasmehnila. Anički je udarila kri v lica. Take ni govorila še nobena dekla ž njo.

„Glej, da se mi pobereš takoj izpred oči,“ je vzkliknila. „Takoj pojdi iz službe.“

Dekla pa je stopila korak nazaj in rekla z mirnim glasom:

„Grem, grem. Ali če hočete vino, pojdite sami domov ter vzemite mater iz naročja svojega moža.“

Anička je obstala okamenela in obledela kakor zid. Zbolelo jo je v glavi, kakor bi jo bil kdo udaril s kijem. Ni vedela več, kje je, kaj se godi z njo, videla je le še porogljiv nasmeh deklin in čutila je na sebi škodoželjne poglede delavk. Naenkrat pa se je vzbudila iz nezavesti in planila na deklo.

„Lažeš, kača,“ je zakričala divje in jo udarila v obraz. Dekli se je zavrtelo v glavi vsled udarca in padla je na tla. Delavke so ji prihitele na pomoč, Anička pa je zdirjala domov.

Mislila ni na nič, kakor bi bila iz uma; ali letela je, kolikor so ji dopuščale sile. Ko je zagledala domačo hišo, je jela iti polagoma in oprezno. Strašna je bila tisti trenutek, blede in razmršenih las, oči so se ji svetile, kakor tigru, kadar preži na plen. Neslišno se je priplazila k oknu in pogledala neopaženo v sobo. Glej, tam je sedela mati, njena lastna mati v naročju zetovem. Zavrtelo se ji je v glavi. Torej zato ni prišel na polje, zato se je ženil z njo, da se more ljubiti s taščo. In mati! Ne, to ni mati, to je, to je nečistnica. Zapeljala je moža svoje hčere. Kriknila je kakor ranjena žival. Planila je v sobo, zgra-

bila za nož, ležeč na mizi in ga hotela zadeti materi v prsa.

Mož je skočil prestrašen kvišku, mati pa je omedlela. Že se je vrgla Anička na mater, ali tisti trenutek je priskočil mož in sunil svojo ženo z vso silo. Anička je omahnila in padla na svoj nož. Globoko se ji je zasadilo v prsa ostro široko rezalo, dvakrat, trikrat je zahropela in — obležala mrtva.

*

Martin je bil zaprt nekaj tednov. Med tem je prodala tašča svoje posestvo, in ko je bil prost, sta odšla na tuje. Kakor sem zvedel pozneje, sta zapravila v kratkem ves denar in se ločila s pretepom.

Gospodarski paberki.

Kako se hmelju gnoji?

Največje važnosti za hmeljarja je gnojenje. Ker smo letos dosegli z našim blagom krasne uspehe, moramo skrbeti, da bodemo tudi zanaprej pridelovali le lepo blago; to se bode ureničilo, ako bodemo dajali našim hmeljnikom ono hrano, katero zahtevajo.

Gnojimo pa:

1. Le s samim hlevskim gnojem tako, da ga vsaka rastlina dobi najmanj 6—8 kg.

2. Z gnojnico in sicer 5—7 l za vsako rastlino; ker pa ima le-ta malo fosfora, storimo dobro, ako ji dodamo za vsako rastlino še do 150 g Tomaževe žlindre ali 100 g superfosfata.

Tudi učinek hlevskega gnoja se znatno poviša, ako se mu doda za vsako rastlino do 150 g Tomaževe žlindre, do 150 g kajnita ali do 40 g 40% kalijeve gnojne soli in do 30 g čilskega solitra ali do 25 g žveplenokislega amonijaka. Kdor ima mastni hlevski gnoj na razpologo, tistemu ni potrebno, da bi mu pridjal še solitra.

3. Le samim umetnim gnojem in sicer za vsako rastlino do 150 g Tomaževe žlindre ali 100 g superfosfata, do 200 g kajnita ali do 70 g 40% kal. gn. soli in do 100 g čilskega solitra ali do 100 g žveplenokislega amonijaka. Soliter se trosi dvakrat v letu in sicer takrat, ko je hmeljska rastlina že na drog, žveplenokisli amonijak pa takoj po obrezovanju hmelja v spomlad.

4. Kali-amonjak - superfosfatom in sicer do 200 g za vsako rastlino. To gnojilo ima vsa potrebna živila za hmelj in se trosi po spomladnem obrezovanju.

Ako peša hmelj v času, ko bi že moral pognati stranske panoge, ako mu listje rumeni, se mu pomaga najbolje s čilskim solitrom in sicer do 30 g za vsako rastlino.

Gosp. Žigan v Žalcu se je prepričal že večkrat, da je bil ves hmelj, kateremu se je s čilskim solitrom pomagalo, prav lepo zelene barve, katero kupci najbolj upoštevajo. Kdor nima solitra, pomaga si tudi z gnojnico, katero je poprej stanšal z vodo. Gnojnica iz greznice še veliko bolj učinkuje.

Vsako hmeljišče pa mora imeti tudi zadostno množino apna. Ako vlivanje žepene kisline na zemljo ne povzročuje žumenja, je to znamenje, da zemlja nima apna. Na tako njivo mora priti na vsak ha do 36 voz razpadlega laporja, ali 25 met. stotov apnene prhlice ali do 18 met. stotov živega apna. Gnojenje z apnom se mera izvršiti pri lepem vremenu.

Hmeljarji! upoštevajte umno gnojenje vaših hmeljarnikov in delajte že sedaj potrebne priprave za prihodnje leto.

Anton Petriček.

Naprava in obdelovanje travnikov.

Za uspešno živinorejo največjega pomena so dobri travniki. Zato je potrebno tudi travnikom obračati vso pozornost.

Pri napravi travnikov moramo skrbeti že eno ali dve leti prej, da se zemlja močno zagnoji, da je plevela čista, posebno da je pirnica iztrebljena. Kakor pri poljedelstvu, je tudi pri napravi travnikov globoko rabljanje zemlje glavni pogoj lepih uspehov. Glede gnojenja se priporoča vsled tega, ker

skoro vse travniške rastline razprostirajo svoje korenine blizu površine zemlje, da se gnoj samo raztrosi, to gnojenje imenujemo naglavno gnojenje.

Določeno zemljišče se mora že v jeseni z dobrim hlevskim gnojem pognojiti, ki ga treba podorati in čez zimo pustiti gnoj v surovih brazdah. V zgodnji spomladi je pa potem zemljo, če le mogoče, v suhem stanju skrbno previčiti, oziroma še enkrat plitvo preorati ali zrahljati z rajolnim plugom in potem dobro prebrnati. Tudi je koristno, zemljo pred setvijo z valjarjem na lahno obdelati. Potem ni nobene nevarnosti, da pade seme na gotovih mestih pregloboko, oziroma da pride potem od zemlje premočno obdano. Na tako pripravljeno zemljo se seme poseje.

Kakor se v poljedelstvu poslužujemo skoraj splošno pri večini poljedelskih rastlin le njih čiste setve, se rabi v travništvu temu nasprotno mešanico semen travniških rastlin. Potrebno travniško seme dobimo, če ga nabiramo po travnikih, mejah itd. in si napravimo s tako dobljenim semenom travosemensko šolo. Potom semenških trgovin smo več ali manj v nevarnosti, da dobimo nekaljivo seme in kake druge vrste trav, tembolj če se ne obrnemo na zanesljive in sloveče trgovine, ki prodajajo po kontrolnih, semenskih postajah preizkušeno travniško seme. — Potrebno travniško seme se določi z ozirom na lego in lastnosti zemlje. Dobri krmski rastlini, ki je bila prej v divjem stanu na tem mestu najbolj razširjena, je treba pri sestavi mešanice posvetiti vso pozornost. Nekatero dobre travniške rastline so: laška ljulka, lisičji rep, travniška latovka, medena trava itd. Pri setvi se ne priporoča sejati deteljnega in zeliščnega semena skupno s travnim semenom, ker je slednje lažje in pade toraj seme neenakomerno. Nadalje ni priporočljivo sejati le travniškega semena, temveč naj se seje obenem tudi kaka druga rastlina n. pr. oves ali rž, kakor predsadež; ti dve rastlini se namreč hitro razvijeta ter senčita potem mlade, izklike travniške rastline; s tem se te obvarujejo pred pomsnojenjem. Naravno je, da se mora ta predsadež mlad požeti in porabiti kakor zelena krma, ker sicer se travno seme zamuja. Pri vsaki travniški setvi je največje važnosti, da se določi primerna množina semena. Če je ta malo prevelika, škoduje manj, kakor če se je vzame premalo. Najmanjša množina za 1 ha je 40 kg. Po setvi se zemlja lahko pobrana ali pa z dračjem omotano brano malo prebrska.

Na ta način si napravimo travnik, ki nam da že prvo jesen močno košnjo, v drugem letu pa pri popisanem gnojenju eno popolno košnjo. Če je množina pridelkov dovoljna, pustimo lahko take travnike do treh let; takrat se pa mora setev še enkrat ponoviti.

Da bomo dobivali sedaj redno dobre povoljne pridelke, moramo močno gnojiti, pred vsem jih namakati, če mogoče, z dobro redilno vodo. Namakati se dajo na dva načina. Lahko ga namakamo v času rastlinske rasti, zaradi ovlaženja zemlje; v ta namen rabimo razmeroma malo vode in so zadostne jako priproste naprave; vkljub temu ima vendar svoje težkoče. Ne samo v spomladi, temveč tudi v času poletne suše v mnogih slučajih ni mogoče razpolagati s potrebno vodo. Dostikrat se ne da pomagati drugače, kakor s pomočjo zbiranja vode na višje ležečem delu travnika. Najboljše je seveda, če imamo kako tekočo vodo poleg travnika, s katero ga je mogoče namakati, ne da bi morali zato delati kake posebne jezove itd.

Ravno tako je potrebno namakanje travnikov v spomladi in jeseni in sicer zaradi gnojenja; spomladno namakanje je vrhutega jako dobro varstvo proti pomraženju oziroma v pozni spomladi proti suši.

Seveda se tudi s pomladnim močnim travniškim namakanjem travnikov ne more prisiliti, da bi si vodo rezervirali za slučaj poletne suše. — Za namakanje je prikladna skoro vsaka voda, če pa hočemo travnik obenem tudi gnojiti, mora biti seveda tudi bogata na redilnih snoveh.

L. S.

Naročajte plačilne listke
dr. sv. Cirila in Metoda.

Ali so potrebne gospodinske sole in nadaljevalni pouk sploh za kmečka dekleta?

Od kmetice-matere je odvisna usoda kmečkoga stanu. Dober in slab vpliv kmetice na moža, na otroka in na posle, način njenega delovanja v gospodinjstvu in gospodarstvu, — vse to je odločilnega pomena za razvoj ali propad kmetijskih rodbin. Dobra kmetiška žena ume držati hišo in gospodarstvo tudi takrat po koncu, če je mož slab in lahkomišeln, redko pa se je vzdržal kmet, ki je vzel slabo ženo-gospodinjo. Skušnja nči, da pametna žena spravi mnogokrat tudi moža slabega značaja na pravo pot, na drugi strani pa izgubi mnogokrat pameten, pošten in delaven kmet pod vplivom nespametne žene veselje do dela in postane pijanec.

Kmetica je mnogokrat ona, ki zadržuje moža od koristnih predavanj in poukov kmetijskih potovalnih učiteljev, na, zgodi se celo, da iztrga taka žena kmetu poučno knjigo ali časopis in ju zažge. Kmetica lahko vpliva na kmeta, da se ne poslužuje v kmetovanju modernih pridobitev kmetijske vede, in ona je tudi lahko, ki ne trpi, da bi kmet pristopil h kaki kmetijski zadrugi. Kaj pomagajo vsa poskušana izboljšanja glede poselske bede, če pa je kmetica ona, ki daje slabo, nečisto in neredno hrano, ter je pri tem še prav prepirljivo jezična ter odganja tako posle od hiše. In vprašajmo enkrat poznavalce kmetškega življenja, ali pa kakega dobrega kmeta in dobro kmetico samo, kako je mnogokje z mlekarstvom, svinjerejo, s pravilnim shranjevanjem in ravnanjem z živili, kako izgleda v kuhinji in shrambah, v zelenjadnem vrtu, v stanovanju, pri perilu in obleki, skratka v celem gospodinjstvu; — dobili bi le žalostne odgovore. Dočim javnost silno mnogo žrtvuje za povzdigo ljudskega zdravja, za izboljšanje bolniške in otroške oskrbe, za izgojo telesno in duševno pohabljenih otrok itd. — kako je v tem oziru zvečine na kmetih? Ni sicer povsod enako slabo, vendar bi se dalo navesti stotine in tisoče slučajev iz življenja, ki bi glede svoje žalostne slike prav nič ne zaostajali za skrajno bedo velikomestnega življenja.

Razlika je le ta, da na kmetih ne vpliva na to beda, ampak nevednost. Kolikokrat se bolniku v največji žalo ti hoče najlepše pomagati, a nevednost vstvarja bolniku postelj za mučilišče. Materinska ljubezen skrbi z vso nežnostjo za dojenčka, a nevednost, ki ne zna, kako se mora z njim ravnati, napravi mnogokrat otroka za pohabljenca in ga mnogokrat celo — umori.

Ne samo vzreja, ampak tudi izgoja otrok je v prvi vrsti poverjena kmetici-materi. Posebno dekleta mora navajati k bodočemu poklicu umne gospodinje, žene in matere. Kako naj to stori, če sama v tem oziru ne zna izpolnjevati svojih dolžnosti?

Kdor je spoznaval življenje na kmetih, je moral opaziti, kako se otroci mnogokrat v lastni kmetiški hiši z ne prevdarnim in nevednim govorjenjem odtujujejo kmetškemu stanu, kaao se jim jemlje z vednimi pretiranimi in nevtemeljenimi tožbami veselje do kmetškega stanu. Ne novodobna šola je kriva tega, ampak v večini slučajev baš domača hiša. Koliko tu zakrivi nerazumnost, nevednost, mnogokrat celo neumnost kmetice-matere baš pri kmetških dekletih! In potem še tožimo, če je dobrih kmetic-gospodinj vedno manj in če tako naš kmetiški stan plava v pogubo?! Ne dolgovni in davki, ampak pomanjkanje dobrih, vestnih kmetic-gospodinj in mater tira kmetiški stan v propad.

Proti temu je le eno sredstvo: pouk, omika, in sicer ne le v ljudski šoli, ampak tudi čez njo. Ljudska šola ne more doseči vsega, kar je tu potrebno. Potrebno je, da se splošno vpelje pravi poklicni nadaljevalni pouk za kmetiška dekleta. Vsak stan je danes navezan na največjo uporabo vseh duševnih in telesnih moči, isto tako kmetiški stan, in v tem v prvi vrsti baš kmetiške gospodinje.

Pri nas na Slovenskem je v tem oziru še slabo. In dežela in država — in dokler tam ne bo mogoče mnogo doseči — zavodi in posamezniki se bodo morali žrtvovati, da se ustanovi

po celem Slovenskem zadostno število gospodarskih šol, da se vršijo po posameznih krajih od časa do časa delj ali manj časa trajajoči gospodinski tečaji, skratka, da se stori vse za omogočenje čim največje poklicne in tudi splošne izobrazbe naših kmetških — deklet.

Še le ko bodo naše bodoče kmetiške gospodinje se zopet pridobile za naravno kmetijstvo, ko se jih bo vzgajilo za umno delo in gospodinjstvo in se jih napolnilo z duhom zdravega napredka, šele potem bodo vse pridobitve moderne gospodarske vede na kmetijskem polju in bode izobrazba kmetijskih sinov v tem oziru p. išla do popolne veljave in vedla do uspehov. Tako bi se postavil temelj počasi, stalno in gotovo naraščajoči gospodarski in duševni povzdigi vsega prebivalstva.

v Koliko soli se pridelala na svetu?
Iz neke statistike „Colonial Survey“ izvemo, da se je pridelalo l. 1906. na celem svetu 15.340.553 ton soli. Nad 1 mil. ton pridelajo: Združene Države (3.044.133), Vel. Britanija (2.201.293), Nemčija (2.059.096), Rusija (2.080.000), Francosko (1.496.923), Indija (1.296.674). Avstro-Ogrska, Japonska, Italija in Španska pridelajo 800 do 500.000 ton soli.

Obrtni Vestnik.

Zopet sprememba obrtnega reda.

Trgovinsko ministerstvo je izdelalo načrt novele k obrtni postavi in ga je poslalo trg. zbornicam in podobnim korporacijam v izjavo. Vsebina te novele je veliko razširjenje določb obrtne postave, tičočih se varstva delavcev. Poleg drugih manj važnih stvari se daje tudi trg. ministerstvu obsežno pooblastilo, da sme naredbenim potem izdati splošne predpise za varstvo življenja in zdravja pomožnih delavcev in da sme izdati predpise za gotova posebno nevarna in zdravju škodljiva dela. Te naredbe bi imele tudi vzvratni učinek, torej tudi na že obstoječe naprave. Dalje se skrbi za to, da se morajo dati delavcem gotova pravila ravnanja v svrhu varstva sigurnosti in zdravja; kdor bi se jih ne držal, zapade kazni. Končno bi naj bil po tem načrtu trg. minister v sporazumu z ministrom za notranje zadeve upravičen, za taka obrtniška opravila, pri katerih je vsled predolgega delovnega časa zdravje delavcev jako v nevarnosti, samostojno predpisati dolgost delovnega časa in pa odmora. Dočim so se doslej tako važne socialnopolitične odredbe mogle doseči le potom zakona, bi bilo tako omogočeno, da bi se v bodoče eden najvažnejših sestavnih delov delavske pogodbe, delovni čas in razdelitev dela, urejeval naredbenim potom.

Ali bo to koristno za obrt ali ne o tem naj premišlujejo naši obrtniki

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Železnica Rečica na Paki — Gornjigrad.

(Utemeljevanja predloga dr. V. Kukovca v deželnem zboru po stenografičnem zapisniku.)

Deželni glavar: Na dnevnem redu je utemeljevanje predloga poslanca dr. V. Kukovca zaradi gradnje železnice Rečica na Paki—Gornjigrad. Dam besedo gospodu predlagatelju, da utemeljuje svoj predlog. Poslanec dr. V. Kukovec začne svoj govor v slovenskem jeziku in nadaljuje nemški: Za zgradnjo proge Rečica na Paki v Gornjigrad govorijo velevažni razlogi v narodnogospodarskem oziru. Točk, katere so se že obravnavale ne bodem ponavljal,

ampak se hočem baviti le z eno točko, podrobneje in to je dejstvo, da bi se z zgradnjo te železniške proge ustvarila sijajna bodočnost gornjegrajskega okraja za razvoj velike in male obrti. Ta železnica bi bila za okraj tem važnejša, ker se tamkajšnje prebivalstvo zaradi pomanjkanja prilike za ugodno izrabljanje delavskih moči od leta do leta bolj izseljuje, akoravno bi imel okraj vse najboljše pogoje za največje blagostanje, ako bi bil zvezan z železnico z drugimi prometnimi progami.

Posebno povdarjam, da se nahajajo blizu trga Rečice, nadalje pri Novištifti in v zadreški dolini velikanska skladišča najboljšega premoga, ki ima nad 700 kalorij. Opomnim nadalje, da se nahajajo izven tega blizu Nazarja velike množine banksita za izdelovanje aluminija in v Solčavi veliki skladi mramorja. Posebno pa bi bilo upoštevati, da je večidel okraj z gozdi obraščen, kakor se je tudi že prej omenjalo in sicer s krasnimi smrekovimi gozdi. Že sedaj se izvažajo vsako leto 40.000 kuhičnih metrov ali 2000 vagonov merkantilnega lesa v tujino, četudi sedaj le po vodi in sicer z velikimi težavami in majhnim dobičkom. Z zgradbo železnice bi se ustvarila uspešna podlaga za razvoj lesne obrti na drobno in debelo, kar bi bilo tem važnejše, ker so delavske moči po ceni. S tem bi se v narodno-gospodarskem oziru storil najsrečnejši korak, katerega deželno zastopstvo sploh more storiti, ako nakloni za zgradbo te železnice primerni denarni donesek. To bi ne bil enkrat brezploden izdatek, ampak investicija, ki bi ne koristila le okraju, ampak tudi deželi. To sem mogel navesti le v kratkem pri utemeljitvi svojega predloga, ker mi je bil čas le pičlo odmerjen in predlagam, da se moj predlog odkáže železniškemu odseku. (Se je zgodilo. Op. uredu.)

Železnica Polzela—Motnik.

(Utemeljevanje predloga dr. Vek. Kukovca v deželnem zboru po stenografičnem zapisniku). Deželni glavar: Na dnevnem redu je predlog poslanca dr. V. Kukovca zaradi takojšnje gradnje proge Polzela—Motnik. Dam besedo predlagatelju predloga. Poslanec dr. V. Kukovec: Visoka zbornica! Če se pri drugih predlogih povdarja slabo finančno stanje dežele, ne pride to pri tej točki v poštev, kajti v železniški predlogi, ki se je državni zbornici predložila, se povdarja, da se ima ta proga graditi na državne stroške, tako da bi interesentje, zlasti dežela in okraj, bili le v neznatni meri pritegnjeni k doplačevanju. Če pomislite, da bi bila ta proga nadaljevanje že obstoječe deželne lokalne železnice Celje—Velenje, tedaj izprevidite, da že ta razlog govori za nresničenje načrta, saj bi tam že obstoječa deželna železnica postala dobičkonosnejša. Četudi bi vladala različna mnenja glede te zveze alpskih dežel z jugom, ostane za štajerski deželni odbor edino merodajno je vprašanje gradnje te proge po štajerskih tleh in v kolikor je rešiti to vprašanje v korist štajerske dežele. Da sem predlog stavil v označenem smislu, je krivo stališče deželnega odbora štajerskega, glede katerega se je raznesel glas, da se za to v narodnogospodarskem oziru velevažno železniško progo isti nikakor ni zavzel s potrebno skrbnostjo. Po pomoti se je tukaj povdarjalo, da bi bila trgovsko-obrtna zbornica v tem oziru glede imenovane proge zavzela pravičnejše stališče nego deželni odbor. Žalibog moram povdarjati, da je izkazala trgovsko-obrtna zbornica v svoji letošnji izjavi ravno tako malo razumevanje glede svoje dolžnosti za pospeševanje blagostanja važnega dela dežele, namreč Savinjske doline, kakor

štajerski deželni odbor. Odločno torej pozivam štajerski deželni odbor, naj upošteva bujni procvit Savinjske doline v gospodarskem oziru, naj spremeni svoje glede te železnice zavzeto nesrečno stališče vsaj v prihodnje ter naj zastavi vse svoje moči v to, da se železniška proga iz Polzele čez kranjsko mejo proti jugu v najkrajšem času ne le samo obravnava, ampak tudi res izvrši. Predlagam, da se moj predlog odkáže železniškemu odseku. (Se je zgodilo. Op. uredu.)

Predlog

drž. posl. Vinka Ježovnika in tt. za drž. podporo obč. Št. Janž na Vinski gori (slovenjgraški okraj) vsled škode po toči

Julija meseca l. 1909 je zadela občino Št. Janž na Vinski gori, osobito kraj Lipje huda toča, ki je uničila tri četrtine letošnjega pridelka. Predlagamo torej: visoka državna zbornica skleni, da se v prizadeti občini odpišejo zemljiški davki in nakloni primerna podpora.

Na Dunaju, 22. okt. 1909.

Vinko Ježovnik, Franjo Roblek, dr. M. Ploj in tt.

Predlog

drž. posl. Vinka Ježovnika in tt. za državno podporo vsled pomanjkanja krme.

L. 1908 je huda suša težko oškodovala štajerske kmetovalce. Krme je bilo zelo malo ali nič in kmet je bil prisiljen prodati po nizki ceni svojo živino, ker je ni mogel prehraniti in ker ni bilo mogoče krme dobiti tudi za drag denar. Letos bode tem hujše, ker ni več starega sena in slame v zalogi in ker je znašal pridelek sena na Južnem Štajerskem sploh, posebej pa v okrajih Ormož, Slovenjgradec, Šoštanj in Gornjigrad komaj četrtino navadne letine, otava pa je bila tudi le srednja. Bati se je torej naravnost katastrof v naši živinoreji. Podpisani predlagam, naj visoka zbornica sklene: 1. Vlada se poziva, naj kar najhitreje nakloni iz državnih sredstev podporo, da si lahko štaj. kmečki živinorejci po znižani ceni nakupijo sena in slame 2. Naj se odpišejo davki.

Na Dunaju, 22. okt. 1909.

Vinko Ježovnik, Franjo Roblek, dr. Ploj in tt.

Za smeh in kratek čas.

Očitanje. Taščca (svojemu zetu):
„Kadar vaju obiščem, vsakokrat se prepirata med seboj!“

Zet: „Zakaj naju pa tako pogosto obiskuješ?“

„Jež.“

Pravljica. Nekoč je siromak zadel v loteriji tisoč kron. „Tako, zdaj sem bogat in“, vskliknil je vesel in otvoril si s tem denarjem trgovino in se tako veselil življenja.

S trgovino je imel srečo in čez nekaj let si je pridobil ogromno premoženje.

Nekega dne pa je z neprevidno špekulacijo izgubil zopet vse premoženje. Ostalo mu je le tisoč kron. „Tako zdaj sem siromak!“ vskliknil je ves potrt ter se — obesil.

Razne novosti.

a Vojašnica se je podrla. Pod prvega nadstropja vojašnice planinskih lovcev v Asiagnu v Italiji se je udrl in vse moštvo je padlo v pritličje. Eden korporal je bil takoj mrtev, dva oficirja in 3 vojaki težko, veliko pa lahko ranjenih. Ker Italjani mrzlično množijo svoje obmejne posadke, porabijo vsako še tako razklopotano splotje za stanovanje vojakom.

o V Zagrebu je umrl minul teden 72 letni Štefan Koren, doma iz Šent-Petra na Kranjskem, ki je imel v Zagrebu hišo in malo trgovino. — Bil je velik skopuh in je naskoparil 30.000 kron, ki jih je zapustil — zagrebški cerkvi Sv. Petra!

a „Brat Sokol“. Moška in ženska podružnica Ciril- Metodove podružnice za Gaberje priredi dne 7. novembra burko „Brat Sokol“, na katero že sedaj opozarjamo.

a Vinska trgatev, ki jo je priredilo v nedeljo „Bralno društvo“ iz Gaberja v „Skalni kleti“, je jako dobro uspela. V prvi vrsti treba se zahvaliti g. predsedniku Pušniku in g. Šarlahu, kakor tudi vsem viničarkam in viničarjem, ki so pri isti tako požrvalno sodelovali.

o Iz Žalca. V sredo, dne 13. t. m. prirejena „vinska trgatev“ obeh žalskih C. M. podružnic se je obnesla nad vse pričakovanje lepo in dala za obrambni sklad 105'11 K.

z Iz Trbovelj. Takaj je umrl 22. tm. zjutraj vrli član prostovoljnega gasilnega društva v Trbovljah, čevljarški mojster in posestnik Anton Malgaj. N. v m. p.!

c Sv. Jurij ob j. ž. (†) Z globoko žalostnim srcem naznaujamo vsem prijateljem, znancem in sorodnikom žalostno vest, da je naše veliko gnilo klerikalno gnezdo po domače konzumno društvo po dolgi zelo nevarni in mučni bolezni, prevideno z vsemi klerikalnimi umazanimi sredstvi, zelo lahko in nemirno spufano zaspalo. Pogreb predraga nam tako škodljivega klerikalnega rajnega bode v kratkem iz Št. Jurske kaplanije na okrožno sodnijo v Celje. Prosila bota za srečno izveličanje gg. Žgank in dr. Benkovič, plačevali bodo pa zapeljani kmetje. Rajni zasluži, da se ga ohrani v „dobrem“ spominu in tudi tistega in ljudi tiste vrste, ki so ga ustvarili.

c Sv. Jurij ob j. ž. Da so naši klerikalci res najbolj pobožni in krščanski ljudje, se je pokazalo v petek dne 22. oktobra, ko je bila kaplanova mati obsojena po božji in sodnijski volji na 20 kron kazni in stroške. G. Žgank in njegova mama sta se strahno jezila, ker je „Narodni List“ pisal, da je božja volja, da take mame in njihove „angelčke“ malo poštrigamo v „cajtenгах“. Ker je tega dopisa dolžita g. Puncerja in ga po krščansko psovala kakor neotesan mesar, jo je pa g. Puncer dal pod paragraf. No Žličar, mama, Žgank, le krepko naprej! G. župnik, brigajte se za svoje ljudi in pustite pri miru kmečke fante, ki nočejo biti taki kakor klerikalci, ki imajo vero na jeziku, v srcu pa ne. Zunaj bliščijo same vere, znotraj pa gnijejo!

Iz Laškega trga. „Ljudska knjižnica“ ustanovljena od „Kluba napr. slov. akademikov“ v Celju je vrejena in je jela pravkar poslovati. Njen sedež je prostor „Bralnega društva“ v splotju „Pivnice“. Knjige se izposojujejo ob nedeljah od 9—11. ure dopoldne. Želeti je le, da bi se je Slovenci v trgu in okolici prav pridno posluževali. Izposojevalnina od komada znaša 2 v, kar je z ozirom na veliki pomen, ki ga ima čitanje dobrih slovenskih knjig, gotovo malenkostno in potrebno.

a Iz Hrastnika. Občni zbor „Narodne čitalnice“ se je vršil 10. t. m. ob precejšnji udeležbi narodnih Hrastničanov. Kot gost je bil navzoč g. dr. Koderman iz Celja, ki je prinesel po zdrave „Zveze narodnih društev“, povdarjajoč, da je „Čitalnica“ najpridnejše društvo med onimi, ki so v njej združena. Isti je predaval tudi o pomenu in nalogi nepolitičnih društev tako izborna, da je bila navdušenost in zadovoljnost vsestranska. Hvala mu! Iz poročila tajnika in knjižničarja g. M. Roša se je čulo, da šteje knjižnica sedaj 858 knjig, za 526 več ko lani. Knjig je 710 slovenskih, 5 hrvatskih, 8 srbskih, druge so nemške. Trboveljska občina je kupila v tem letu za 1000 K, a „Čitalnica“ sama blizu 100

vezanih knjig. Med 141 udov je bilo izposojenih 6191 knjig in 4539 časopisov. Blagajnik g. Majcen je poročal, da je imela „Čitalnica“ v drugem letu poleg podpore sl. občine Trbovlje dohodkov 531 K 29 vin. in stroškov 453 K 56 vin., preostanka torej 77 K 73 vin. Razven tega so si nabavili tamburaši s podporo sl. „Posojilnice“ na Dolu, „Streleškega kluba“ ter z zbirko gosp. A. Podmenika tamburic v znesku čez 200 K in je nabrana že tudi svota 64 K 48 vin. za harmonij, ki se bo rabil za poučevanje petja. — Sklenilo se je, da se natisnejo društvena pravila in imenik knjig v 500 izvodih. Te knjižice se bodo oddajale po 25 vinarjev. — Odbor se je izbral takole: g. J. Sorčan, predsednik; g. J. Bevc, podpredsednik; g. Miloš Roš, tajnik in knjižničar; g. D. Majcen, blagajnik; g. Avsenjak, gđca L. Pinter, g. J. Sovre, g. V. Šentjerc in g. J. Urlep uredniki. Namestnika g. Roškar in Urbajs, a pregledovalca računov g. Kerše ter g. J. Raker. — Knjige in časopisi se izposojujejo sedaj vsako nedeljo od 9. do 11., a poleti od 8. do 10. ure dopoldne. — Med udi še pogrešamo mnogo hrastniških Slovencev, ki bi lahko plačali vsak mesec 20 vinarjev.

Iz Ponikve ob juž. žel. Pretečeno nedeljo dne 24. vinotoka se pripodi ob pol dvanajstih ponoči neka mešanica skozi vas, kričeč in izzivajoč s „Heil und Sieg“. V sredi vasi pa se ustavi in poje kričeč iz celega grla „vahtarico“, ponavljajoč „fest steht die Wacht am Rhein“. „Bilo je slišati raznovrstne glasove: ženske, moške in celo otročje. Kdo so neki bili ti drzneži? Med njimi je bil občinski pisar Dremš; možki je basiral, hčerka Rozika je pela sopran, njegova žena in pa mala rejenka so neumorno hajlali z drugimi vred. Zelo žalostno, da se večkrat v naši sredini dogajajo enaki prizori. To presega vse meje. Žalibog, da je toliko nezavednosti med slovenskim ljudstvom. Kdor slovenski kruh je, naj poje tudi slovensko pesem. Miroljubna Slovenka.

Nova Štifta pri Gornjem gradu. Pač mnogo mora imeti časa dopisnik „Slov. Gosp.“, ki o meni piše tako dolge članke. Čuden strah se je moral roditi v velemodri glavi našega dopisnika. Hudo mu je bilo, ko je čital v „Nar. Listu“ poziv mladini v gornjegrajskem okraju, naj se združi v svojo organizacijo, naj ne hodi kot dosedaj po potih nazadnjaštva, ampak naj se začne gibati in pripravljati na delo za resno življenje. Ker pa ni moj namen pisati dolgovernih člankov, svetujem kratko dopisniku „Slov. Gosp.“, naj vendar enkrat pogleda po svojih pristaših! Mladino pa, ki je vedno stala na strani narodne misli, naj pusti lepo pri miru, ker njega organizacija napredne mladine nič ne stane in tudi nič ne briga. Veliko bi lahko napisal, toda za danes rajši molčim zaradi ljubelega miru, ako ga dopisnik kaj pozna. Če se me bo pa vedno izzivalo, bom pa drugokrat potipal vročo žilico našega dopisnika in povedal stvari, ki mu ne bodo služile v čast in ponos. Če ste v resnici tako delavni, kakor se na videz kažete, pa delajte za boljšo bodočnost ljudstva. Ne podirajte pa tega, kar so drugi storili za napredek! Černevshek Franc.

Brežiški okraj.

b Kapele. Nedavno temu smo čitali v nekaterih zakotnih klerikalnih in nemčurskih listih, da sta zaprta pri sodniji v Brežicah radi roparskega napada dva napredna fanta Ivan Blažević po domače Vapot in Andrej Jurman, oba iz Kapel. S priznano surovostjo sta ju posebno napadala „Slov. Gospodar“ in „Štajerc“, „Narodni list“

je takoj po aretaciji objavil dopis, v katerem je trdil, da sta ta dva mladeniča nedolžna. Izkazalo se je kot resnično, kajti pretečeni teden sta bila oba iz zapore izpuščena. Ne čudimo se, če je oropani Kežman, kakor piše „Slov. Gospodar“, bil na več mestih telesa opraskan, kajti mož se ga je pošteno nasrkal, da smo mislili, da meri tir za novo železnico in si je večkrat tudi tla bližje ogledal. Vsa čast možem, fantom in mladenkam, ki so se potoevali za nedolžnost obeh mladeničev. Posebno pa našemu gosp. nadučitelju V. Sorčiču in „Narodnemu listu“. Prizadeta mladeniča jim tega gotovo ne bodeta pozabila. Ljubezen do bližnjega je pa posebno pokazal g. župnik, ki se je v obraz smejal mladenčema, ko sta objokana in vkljenjena šla v zapor. — Hvala tudi njemu za sočutje!

z V Kapelah je torej res definitivno nastavljen nemškutarski učitelj Svetlin. Šolske oblasti se niso prav nič brigale za slovenske ugovore in proteste. Upamo, da bodo narodni Kapelčani naučili Svetlina pameti!

v Iz Rajhenburga. Vinska trgatev, katero je priredilo pretečeno nedeljo društvo za tujski promet v Rajhenburgu v vseh prostorih restavracije „Unschuld“ je v vsakem oziru v kljub tajnemu in odkritemu rovanju in to od strani, ki bi bile v prvi vrsti poklicane, če ne sodelovati, pa vsaj podpirati, nad vse pričakovanje izborna uspela. Udeležba, posebno od zunaj, je bila prav lepa.

Ljutomerski okraj.

u Iz Križevca pri Ljutomeru. Dragi čitatelj se še menda spominjaš dopisa v „Nar. L.“ št. 43. o našem g. župniku. Stalo je tam med drugim: „Če pa si klerikalec, pa lahko storiš vse, kar se ti zljubi, in toliko da ti končno še pri spovedi ne rečejo: „Dobro si storil“ — ali pa se še celo to zgodi.“ — Takoj en dokaz: Tukaj biva neki vdovec, ki je seveda oberklerikalec. Ta se je zagledal v neko vdovo ter pričel prav pridno k njej zahajati, posebno ponoči, ter se prav po bratsko z njo zabavjal. — Ker pa je ta vdova daleč naokoli znana kot zapeljivka, je vdovcu neka poštena žena to očitala. A kak je bil odgovor: „G. župnik so mi pri spovedi dovolili, da smem imeti deklino, da smem biti zaljubljen!“ — A, če pa bi to storil kak naprednjak, bi g. župnik takoj zagrozil, da bo javil na „Upravništvo v pekel“, da mu hudiči takoj pripravijo tamkaj ležišče itd. Za vruga, taka je toraj pravica! — Zatoraj naj vsak, kateri bode to čital, vzame vsaj v nedeljo molitvene bukvice, ter naj zmoli litanije, h koncu pa pristavi: „Našega logaroveškega župana ter našega križevskega župnika, reši nas, o gospod!“

u Iz Logarovec pri sv. Križu na Murskem polju. Našemu županu bi stavil sledeča vprašanja: 1. Kake morete Vi navadno občinsko cesto kar za okrajno spoznati? 2. Kako pridete do tega, da zvezno občino Kokoriče silite, da bi Vam na Vašo občinsko cesto, katero samo Vi za okrajno spoznate, prod navozila? 3. Zakaj ste se zavezali, da dobi vsak kateri zapelje svoj odločeni delež, od vsakega kapa 1/4 l žganja pri nekem žganjetočcu? Zakaj ste nekemu posestniku kateri ima 14 kupov odločenih, nekoč v gostilni rekli: „Ti boš vozil 1 kup manj, ako nam ne boš delal ovire.“ — Tako toraj, to so glavna vprašanja, katera bi naj Vi dobro premislili. Iz te moke ne bo kruha. Če pa slučajno ne bi razumeli, ker bi imeli morda zmedeno pamet vsled velikih skrbi z lovom in županskim stolcem, sem Vam na uslugo, ter Vam nekoliko pojasnim: Če vzamemo prvo točko, mislim, da se občinska

cesta v okrajno ne da spremeniti samo od enega župana. — Naša dolžnost pa je, da redno nadelujemo okrajne in svoje občinske ceste, ne pa še povrh Vaše. — Iz tretje točke je razvidno, da Vi s svojim blagajničarjem ljudstvo motite ter lovite v zanjke. Opozarjamo Vas, da mirujete ter ne razburjate ljudstva v gostilnah, kakor je to storil Vaš denarničar. Pripeti se Vam sicer lahko enako. Pomnite to!

o Iz Radgone. Vojno ministerstvo je dovolilo, da se za eden oddelek 16. huzarskega polka zgradijo še naslednja poslopja: velika, pokrita jahalnica, hlevi za dva eskadrona, veliko dvonadstropno poslopje za moštvo, hlev za zelo bolne in drug hlev za bolehe konje ter kovačnica in zapor. Jahalnica je malo da ne že gotova in tudi druge gradnje napredujejo.

a Iz Gornje Radgone. Dasi je bilo v septembru zelo slabo vreme, vendar vino ne bo kaj slabše, kakor lansko leto; tudi dosti manj ga ne bo. Kupci se že oglašajo.

Iz Gornje Radgone. Franc Sprenger, ki je služil pri posestniku Jakobu Koblerju v Črešnjevcih, se je ponesrečil na ta način, da ga je gonilni jermen pri mlatilnici tako prijel, da mu je odtrgalo palec desne roke. Kriv si je popolnoma sam, ker se je to zgodilo vsled lastne nepaznosti.

v Radgonska mestna občina je uredila v Črešnjevcih in sedaj tudi v Borecih opekarno, ki stane 350 tisoč kron. Pripomniti je treba, da je v Avstriji le nekoliko takih tvornic in sicer v Galiciji.

d Ženska podružnica CMD. v Ljutomeru se je ustanovila v nedeljo dne 17. t. m. ob prav lepi udeležbi, Potovalni učitelj g. Ivan Prekoršek je obširno predaval o nemštvu na Spodnjem Štajerskem ter govoril na kratko o nalogah, katerim naj posveti narodno ženstvo svojo pozornost. V odbor nove podružnice so bile izvoljene: predsednica ga dr. Grossmannova, namestnica ga Seršenova, tajnica ga Mihaličeva, namestnica gca Jetica Škrlečeva, blagajničarka gca Mara Kocuvanovna, namestnica gca Angela Karbova, odbornice gca Olga Cvahte in gca Mimika Smodiš. Novi narodni postojanki mnogo uspehov!

Mariborski okraj.

m Iz Maribora. „Narodni Dnev.“ je prinesel vest, da je hotel neki neznan zlikovec vlomiti v Wertheimovo blagajno na glavnem kolodvoru in da imajo na sumu prižigača Alojza Schlick. — Kakor je sodnijska preiskava, ki se je uvedla proti neznanemu zločincu, dognala, je Schlick popolnoma nedolžen, ker se niti za 1/4 ure ni odstranil od svojih tovarišev in toraj ni mogoče, da bi zamogel izvršiti dolgotrajno predelavo za tatvino.

m Selnica ob Dravi. Prva narodna veselica z vinsko trgatvijo, katero so priredili narodni mladeniči dne 24. vinotoka v prid družbi Ciril-Methodovi v gostilni g. Antona Mesariča, se je, dasi so izostali pričakovani sosedi, in v kljub nasprotovanju sovražnikov jako dobro obnesla. — Prisrčno zahvalo izrekamo vsem darovalcem, kateri so nam k veselici veliko pripomogli. Odbor.

z Umrl je 18. tm. župnik A. Vojsk pri Sp. Kungoti, star 56 let. Vojsk je rojen Središčan.

v Od Sv. Marjete na Pesnici. 17. t. m. je 17 letni viničarski sin Ivan Macn iz Grada v občini Dragnčova streljal s pištolo. Da bi hitreje streljal, je še vročo cev z novega nabasal, pri tem se je pa smodnik vnel in strel je zadel Macna v desno roko ter ga zelo težko ranil. Lahkomiselni mladini bi se moralo to prepovedati.

v Iz Slivnice pri Mariboru. V nedeljo dne 17. t. m. se je vozil 70 letni S. Čelan iz Slivnice v Radvanje. Ker je bil atrujen, je na vozu zaspal, a v bližini vindenavske graščine je v spanju padel z voza in se je na obrazu ranil. Rana sega od ust do levega nšesa, da se a prepeljali v mariborsko bolnišnico.

v Iz Maribora. Orožništvo iz Gornje Sv. K ingote je privedlo na tukajšnje okrožno sodišče kočarja Petra Smrečnika, ki ima na Šoberskem svojo kočjo. Sumi se, da je v gozdu umoril svojo ženo in sina. Predzadnjo nedeljo je še krmila svinje, potem je pa izginila in našli so jo mrtvo v gozdu. Različni momenti govorijo, da jo je mož zadavil, kar pa on trdovratno taji.

Iz Zgornjih Hoč. Pozdravljeni mi „Narodni List“! Ne zameri, da te zopet potrebujem. Spoznali smo sedaj nemčurje za vselej, kako mislijo. Ali tudi mi Slovenci vemo, kaj nam je začeti. Kdor ni z nami, je proti nam. Posebno taki ljudje, ki radi slovenske groše jemljejo, potem pa Slovence v „Marburgerci“ črnijo. To nam seveda ne škoduje, ker „Marburgerco“ tudi poštene Nemci imenujejo „Schmierölzeitung“. Koga ta dopis zadevuje, vejo dotični sami. Naj ne mislijo, da smo jim nevoščljivi dušne hrane ptujkega „Štajerca in „Marburgerce“, za katero vemo, kdo vam jo je naročil. Ne zamerite, ako vam torej „der arme Pohorski Pavliha“ eno zapoje:

Avgusta dne trinajstega
je prišla v Gornjo Hočo marburgerca,
Dopis lažniv prinesla bila en
Na Ober-Kötsch je prekrščen.

Nekdo se z gnojnico umil,
Da lepše lice bi dobil;
Pa marburgerca tega ne zna,
Preveč je zamazana.

So zamorca umivali,
Da beli bi postal,
Pa čimbolj so ga opirali,
Bolj črn je vedno bil.

Tako so ti ljudje,
Sedaj pokazali,
Da nemški so možje;
Pa le naprej tako,
Saj dolgo več ne bo,
Da s površja zemlje
Nemčurstvo zginilo bo.

Lažnivi dopisnik „Mariborzanke“ bode zopet študiral, kdo je to priobčil. Ali povem ti, da za pravega ne veš. Se še spominjate, g. župan Koren, kaj je bilo 17. avgusta zvečer ob polu 10. uri. Šel je mimo neki potnik in je slišal, kako so v vaši hiši padale psovke semintje. Če bi bile te psovke kamenje, gotovo bi bil eden mrtev. Hahahaha!

Japonski Mikado..

u Po lovu brata ustrelil. Dne 11. septembra sta lovila v Morju pri Framu učitelj Friderik Lešnik iz Poličan in njegov brat Ferdinand Lešnik, mlinar iz Frama. Po končanem lovu sta šla proti Framu in pri tem pozabila vzeti naboje iz pušk, ali pa vsaj peteline odpeti. Pri hoji se je Ferdinandu izpodtaknilo, da je nehote segel po

petelinu, na kar se je puška izprožila, da je sekanec zletel bratu Frideriku v hrbet, vsled česar je še na potu domu umrl. Mariborsko sodišče je sedaj ob sodilo brata Ferdinanda samo na 14 dni strogega zapora, ker je že itak z izgubo dragega mu brata občutno kaznovan.

a Štajerski deželni šolski svet je sklenil razširiti dvorazredno ljudsko šolo v Gornji sv. Kunigundi v trirazrednico in je odobril ustanovitev šulferajnske šole pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

z Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Vabilo. Društvo za otroško varstvo in mladinski skrb za okraj Sv. Lenart ima v torek 2. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne v sodnijskih prostorih svoj občni zbor. Ako je nesklepen, se vrši ob 11. uri istega dne pri vsakem številu navzočih drugi občni zbor. K prav obilni udeležbi se vabi!

u Iz Maribora. V Thurnovi kletarni uslužbeni delavec Jožef Ribič iz Pobreža se je radi alkoholovega sopuha v kleti onesvestil, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

a Iz Maribora. Za četrto zasedanje porotne obravnave za leto 1909 je imenovan za predsednika porotnemu sodišču predsednik okrožnega sodišča Ludovik Perko, za njegovega namestnika pa deželnosodni nadsvetniki dr. Franc Voušek, dr. Jožef Fraidl in Anton Morocutti.

d Iz Slovenske Bistrice. Oni Tramšak, ki je oropal Pinterjeva učenca na potu iz Gornje Bistrice, bi bil moral odriniti med vojake, a mesto tega so ga zaprli. Tramšak je že obstal in povedal, da je ves znesek zakopal pri studencu na domu. Tam so ga tudi res našli.

z Iz Maribora. V zadevi Smrečnika, katerega so bili ljudje obdolžili, da je zadavil svojo ženo, ker je živel z njo v vednem prepiru, je odšla iz Maribora sodna komisija k Sv. Križu, kjer je bila žena pokopana. Ko so jo izkopal, so zdravniki dognali, da ni bila zadavljena, ampak da je umrla naravne smrti. Smrečnik je že šel na Šobersko nazaj.

d V mariborsko kaznilnico so pripeljali v soboto onega Nanuta iz Št. Andraža na Goriškem, ki je bil ustrelil svojo ljubico in je bil radi tega obsojen na smrt na vešalih, a je bil pozneje od cesarja pomiloščen na 10 let ječe.

d Iz Studencev pri Mariboru. Za načelnika krajnega šolskega sveta v Studencih je izvoljen gospod Jožef Vokač. Doslej je bil načelnik župan Schmuckenschlag.

v Od Sv. Križa nad Mariborom. V torek dne 19. t. m. je umrla tukaj nadučiteljeva soproga, gospa Urša Hauptman v starosti 46 let. Za njo žalujejo troje nedoraslih otrok, vsi sorodniki in vsi, ki so jo poznali kot dobro dušo. Pogreb je bil ravno na njen god in mnogoštevilna udeležba je pričala, kako priljubljena je bila pokojnica daleč na okrog.

Ptujski okraj.

d Poročil se je v Gorici naš vrli somišljenik g. Dragotin Pinterič, učitelj pri Sv. Miklavžu pri Ormožu z gđ. Marico Rosegovo, učiteljico istotam. — Bilo srečno!

a Iz Ptuj. Učno ministerstvo je letos prvič dovolilo 4 dekletom vstop v gimnazijo. Edna je napravila izpit za 3. razred, 3 pa za prvi. Za te štiri je ravnateljstvo priredilo posebno sobo, da se tam lahko kretajo v odmorih.

z V Trnovem pri Sv. Bolfenku v Slovenskih goricah je izvoljen za župana Jak. Čuček.

z Vinske cene v Halozah. „Str.“ poroča, da ima mošt v Halozah 10—14 stopinj sladkorja, ponekod tudi do 16. plačujejo ga od 9 do 13 krajc. liter.

Slovenjegraški okraj.

d Nemška šola v Velenju je letos tudi malo nazadovala. Vsak kdor pošlje otroka v nemški otroški vrtec v Velenju, se mora „zavezati“, da ga pošlje tudi v nemško šolo, biti pa morajo stariši član „Südmarke“ in „Schulvereina“ in plačati letni prispevek 4 K. — Ustanovitev otroškega slovenskega vrtca je nujna potreba, upamo, da se to vprašanje kmalu ugodno reši.

Iz raznih slovanskih krajev.

d Protl oderuhom obeh spolov postopajo zelo strogo v Pulju. Neka ženska, ki je odirala uradnike, oficirje in sploh vse, ki so rabili denar, je že več mesecev v preiskovalnem zaporu. V preiskavi je pa tudi cela vrsta teh pijavk.

o Za vero se je slo! Duhovniki na Goriškem so s prižnic grmeli proti slovenskim naprednim kandidatom, češ: vera je v nevarnosti, — v Gorici je pa vodja klerikalne stranke duhovnik dr. Gregorčič z odprto glasovnico volil pri ožji volitvi laške liberalno-brezverske kandidate. Ali tam ni bila vera v nevarnosti? Hinavci!

d Kmečka banka v Gorici je prevzela posredovanje za prodajo vina goriških vinarskih zadrug.

d Vinarske zadruge na Goriškem so določile za novo vino sledeče cene: za briško od 32—36 K, za vipavsko 28—32 K.

v Ubilo je drevo otroka nekemu posestniku pri Grabstanju ki je podiral drevje. Ravno v trenutku, ko je drevo padelo, je priletel otrok.

v Novi župan občine Vernberg na Koroškem, Slovenec Vošpernik, je zahteval od deželnega odbora, naj pregleda računa prejšnjega nemškutarskega župana Oraša, ki so ga Slovenci pri zadnjih volitvah vrgli. Deželni računovodja Kager je konstatiral, da je odlad Oraš blagajno s primanjkljajem do 7000 K. Akte je vzel s seboj v Celovec. Torej nekaj smrdi! No, gospodine Linhart, dajte no v „Štajercu“ kaj o tem povedati! Saj ste lani zaradi župana Kobentarja v Št. Jakob v Rožu po nepotrebem zlili toliko črnila!

o Slovenska kmečka stranka na Goriškem se hoče sedaj v prvi vrsti

vreči na strankino organizacijo. Osnovale se bodo krajevne organizacije v vseh vaseh, kjer je kaj pristašev, dalje tri okrajne organizacije (za Goriško, Kras in Tolminsko); osrednja kot deželna organizacija se ustanovi s sedežem v Gorici. „Kmečki Glas“, strankino glasilo, tudi naznanja, da se hoče kmečko stranko očistiti vsakega liberalnega in klerikalnega upliva.

a Belokranjska železnica se bode začela v kratkem graditi

z Ciril-Methodova družba na Koroškem. Pravila nove podružnice Ciril-Methodove družbe za Celovec in okolico je koroška deželna vlada že potrdila. Ustanovni občni zbor se vrši v soboto 30. t. m.

z Strašno! Vsled odločne zahteve slov. pol. društva za Koroško je ravnateljstvo drž. železnic v Beljaku na čakalnici na postajališču v Podgori dalo napraviti dvojezični nadpis. Celovške „Freie Stimmen“ so vsled tega kar sapo izgubile. Revica!

Razne novosti.

u Zaloigra v delavskem stanovanju. Na Dunaju je našel sedem let star deček po povratku s ceste svojo 28 letno mater Emo Hoppe obešeno v stanovanju. Deček jo je s škarjami hitro odrezal in jo je otroče vprašal: Mama, ali si že mrtva? To je storil večkrat in je čepel v koto pri njej. Ko je prišel domu oče, mizarski pomočnik, je vprašal dečka, zakaj ni obvestil sosedov. Deček pa je odgovoril: Saj sem mamu večkrat klical, pa je bila mrtva. Zakaj bi torej klical sosedo?

o 650.000 otrok ne hodi v šole na Ogrskem, ker šol primanjkuje. V samem čisto madžarskem Kečkemetu je 4000 otrok brez šole. Lepe razmere — v kulturni Ogrski.

o Kolera divja na Javi že dalje časa. Poročila, ki so došla iz Batavije v Amsterdam, pravijo, da je dosedaj umrlo 2200 oseb.

Loterijske številke.

Trst, 23. oktobra 1909: 18, 20, 41, 23, 29.
Lino, „ „ „ 90, 67, 5, 3, 83.

Izjava.

Spodaj podpisani se zahvaljujem g. Francetu Puconja, da je odstopil od tožbe.

Matija Škerget, posestnik.
Krapje pri Ljutomeru.

Gostilničarji! Kaj je Anglež?

Anglež je izvrsten liker zdrav za želodec in vzbuja tek. Dobi se po po nizki ceni v sodih od 25 l naprej. — Tudi pošljem vzorce na poskus brezplačno, da se lahko vsakdo

prepriča.

Naslov: 347 3—2

M. STERMANN v Radgoni.

Poštno hran. račun št. 54.366.
— Telefon št. 48. —

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praznikov
od 8.—12. ure
dopoldne.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po **pet od sto (5%)**

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račni glavnic in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil, v svrhu dobrega podučanja viničarjev o obdelovanju američanskih trt, o gojenju drevesnic, kakor tudi o novonasajenju drevesnic, prirediti tudi v letu 1910 na vsaki sledečih šol samostojni viničarski tečaj in sicer na:

1. Deželni sadjarski in viničarski šoli v Mariboru,
2. " viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,
3. " " v Ljutomeru,
4. " " v Gornji Radgoni,
5. " " v Skalichah pri Konjicah.

Ti tečaji se otvorijo s 15. febr. 1910 in se končajo s 1. dec. 1910. Sprejelo se bo:

v Mariboru	14
v Ljutomeru	12
v Gornji Radgoni	16
v Silberbergu pri Lipnici	24
v Skalichah pri Konjicah	12

sinov posestnikov in viničarjev.

Ti imajo na imenovanih tečajih prosto stanovanje, vso hrano in dobijo mesečne odškodnine 8 K.

Poduk je v prvi vrsti praktičen in le toliko teoretičen, v kolikor je to neobhodno potrebno za samostojne viničarje.

Ob sklepu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svojih zmožnostih. V svrhu sprejema v te tečaje morajo vpslati prosilci nekolkovane prošnje na štajerski deželni odbor najkasneje do 10. januarja 1910.

V prošnjah se naj navede, v kateri izmed gori imenovanih tečajev želi biti sprejet prosilec. Prošnji se naj priloži:

1. Izkaz o odvršenem 16. letu.
2. Spričevalo o obnašanju, katero potrdi župni urad.
3. Zdravniško spričevalo, da nima prosilec nalezljive bolezni.
4. Odpustnica iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da ostanejo pri tečaju nepretrgoma od 15. februarja do 1. decembra 1910 ter da se v vsem podvržejo kmetijskim strokovnim organom.

Gradec, 12. oktobra 1910.

Od štajerskega deželnega odbora
Edmund grof Attems I. r.

Novo ustanovljena trgovina papirja

Ne ozirajte se na vsebino inserata

Na debelo in na drobno

Solidna postrežba

temveč pridite
v trgovino s papirjem in pisalnim orodjem
BORIČAR & LESKOVŠEK
v Celju, Graška ulica št. 7

Geniki brezplačno na razpolago

Vi

prihranite veliko denarja, ako nakupite za letošnjo jesen in zimo v **veletrgovski hiši, R. Stermecki, Celje.** Vzorci proti vrnitvi in pošiljatve čez 20 K franko. Posebno poceni je: 1 kos, 14 m, za 6 prtičev, debelega in najmočnejšega belega platna samo 16 K.

Pozor slovenski trgovci!

V najem se odda ali proda ena dobro idoča trgovina v lepem kraju na Spodnjem Štajerskem, v katerem prostoru se napravi lahko od 40—80.000 prometa. Kje, pove upravništvo „Narodnega lista“.

349 3—2

Anton Arčan

stavitelj mlinov in žag v Št. Jurju ob j. ž. se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih mlinov in žag najboljšega sistema — tudi za male vode. — Delo izdelujem solidno in po ceni. Na zahtevanje so spričevala na razpolago.

Jubilejna mlekarna v Št. Jurju ob južni železnici sprejme **enega ali dva**

učenca

da se izučita v vseh praktičnih **mlekarskih poslih.** Radi pogojev se je obrniti na mlekarno samo.

Zveplenokisli amoniak

— (amonijev sulfat) —

vebuje 20,6 do 21 odstotkov dušika in ga je uporabljati kot gnojilo k vsaki rastlini. K' ozimni je gnojiti že jeseni četrtino do tretjino vse množine, ostalo pa v zgodnji spomladi.

75 kg amonijevega sulfata učinkuje ravno toliko, kakor 100 kg čiliskega solitra. Amonijev sulfat ne sprijemlje prsti, zabranjuje razne rastlinske bolezni, kakor n. pr. rja itd. in prepreči poleganje žita.

Dušik je v amonijevem sulfatu cenejši, kakor v čiliskem solitru in vporabljanje sulfata pomenja torej veliko prihranitev za kmetovalca.

Zveplenokisli amoniak, kakor vse vrste zajamčenih umetnih gnojil prodaja na veliko in malo

trgovina z železnino in poljedeljskimi stroji „MERRUR“

P. Majdič, Celje

Najboljši češki nakupni vir.

Cano posteljno perje
1 kg sivoga, dobrega-puljenega 2 K, bolj šega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinoga, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivoga 6 K; 7 K; belega, finoga 10 K; najfinjši drani puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje
iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rufinonega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 146 cm široka, s 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napolnjen 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko.
S. Benisch, Dechenitz, št. 773, Šumava, Češko.

Širite Nar. List!

Zemljišče

ki se nahaja blizu železniške postaje kje na Hrvaškem, Kranjskem ali Štajerskem, se išče v najem za dalje časa. Prednost imajo ona, na kojih se nahaja mlin, žaga ali mlekarnstvo. Vprašanja se naj pošljejo pod „Sigurnost 105“ na zavod za oglaševanje, K. Vranešević, Zagreb, Preradovičev trg 10. 250 3—2

Oklic.

Prostovoljna sodna dražba.

Vsled sklepa c. kr. okrajne sodnije v Celju, z dne 21. oktobra 1909, opr. št. Ni IV 358/9 se bo vršila na predlog dedičev za ranjnim Jozefom Vincencem Krisperjem

dne 4. novembra 1909, dopoldne ob 11. uri

na licu mesta prostovoljna sodna dražba takozvane „Villa Krisper am Josefberg“ pri Celju.

K posestvu, ki ga tvorijo vlogi št. 68. in 69. kat. obč. Starigrad, spadajo vila s popolno opravo, gospodarska poslopja, fundus instructus, vinogradi, njive, travniki, pašniki in gozdovi. Svet meri približno 6 ha.

Posestvo se bo prodalo v celoti za izklicno ceno 40.000 K; pod to ceno se ne prodaja.

Kupci imajo položiti vadij po 5000 K, izdražbatelj pa ima po končani dražbi založiti še 40% svojega ponudka, v katerega se uračuni vadij. Prodajalci si pridržijo pravico v 8 dnevih prodajo odobriti ali ne.

Nadaljni eventualni drugi plačilni pogoji se zamorejo določiti z zdražiteljem po dražbi. Celi akt in posebno dražbeni pogoji se zamorejo do dneva dražbe pregledati pri tem sodišču št. 11.

C. kr. okrajna sodnija v Celju, oddel. IV.

dne 21. oktobra 1909.

Še eno malo novo

hišo

z vrtom v Zavodni pri Celju
tako prodam.

Vinko Kukovec

stavbni podjetnik.

PREPRIČAJTE SE

da dobite najcenejše in najboljše blago samo pri tvrdki:

FRANTIŠEK MEJDR
Platnarna na stroj Usti n. Or. Hruvčič 10 (Češko)

Barhenti, damasti, gradli, kanafasi, kretoni, ceфри itd., vse po najnižji ceni. Lastna tovarna. Zahtevajte povsod

Novo platno

z narodnim kolekom
komad 23 m za 16 kron franko.

Kdor je

osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „Vedno mlad“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarvanje tako in trajno. Ena škatilja štiri krone.
2. Vitkov „Nuolin“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vittek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Učenca

za trgovino mešanega blaga, s primerno šolsko izobrazbo sprejme tvrdka

Norb. Zanier & sin
Sv. Peter v Savinjski dolini.

Nr. IV 358/9
2

Naprodaj ima

kreditna in stavbena zadruga „Lastni dom“ v Gaberju pri Celju (pisarna v Celju, Rotovška ulice št. 12) na svojem posestvu v Gaberju

25 lepih stavbišč.

Tam se dobi tudi potrebni stavbeni kredit.

Zahtevajte Nar. list v gostilnah in kavarnah

Naprodaj

dva orala zemlje in sadonosni vrt z brajdami na Bregu pri Celju. — Izve se pri upravništvu „Nar. Lista“.

255

Največja in najcenejša izber

zaročnih

in različnih drugih zlatih, double itd. uhanov, verižic, zapestnic in sploh vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

prstanov

Pozor! Predno si kupite uro, oglejte si mojo velikansko zalogo pravih švicarskih zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budilk, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastoj in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič

v Celju, „Narodni dom“.

Ne zamudite ugodne prilike!

Po najnižjih cenah priporoča

trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje

izvrstne **grozdne mline** z obiralno pripravo, **stiskalnice**, **slamoreznice**, reporeznice, kakor vsakovrstne poljedelske stroje, **peči** vseh vrst, tudi za kurjavo z žaganjem, **štedilnike**, prenosne kotle, kotle za perilo in žganje.

Nepremočljive vozne plahte, umetna gnojila vseh vrst.

V zalogi ima še nekaj mlatilnic, katere oddaja po posebno znižani ceni, da zaloge teh strojev popolnoma izprazne.

Nagrobne križe in svetilke v največji meri.

Zvezna trgovina v Celju

Cvetje, listje in papir za izdelovanje vencev povodom praznika vseh svetnikov in vernih duš.

Senčniki za svetilke itd.

Rotovška ulica števil. 2

Naznanilo.

Uljudno naznanjam, da sem otvoril

odvetniško pisarno

v Celju, na Bismarkovem (prej Kolodvorskem) trgu, Kolodvorske ul. št. 8.

Dr. Vekoslav Kukovec
odvetnik v Celju.

Narodna dolžnost vsake slovenske gospodinje je, da zahteva v vsaki trgovini le izborno z znamko „tiger“

28 51-25

Pfeiferjevo pralno milo

iz milarne **Ivana Pfeifer**
v **Spodnji Hudinji** pri Celju — pošta Celje.

Dr. Anton Božič

uljudno naznanja, da otvori s 1. novembrom

odvetniško pisarno

v Celju, Rotovška ulica št. 15, I. nadstropje

(nasproti Marijini cerkvi poleg rotovža) ozir. da vstopi kot družabnik v pisarno g. dr. L. Filipiča, „odvetnika v Celju, Rotovška ul. 15, I. nadstropje“